 TÖRTÉNELMÜNK

 FŐZŐCSKE

 OLVASGATÓ

HISTÓRIÁK

MINDENFÉLE

A jövő heti

Jó Pajtás címlapja

és posztere

A 7 képe

TE MEG ÉN
Szia

Versenyünk támogatója

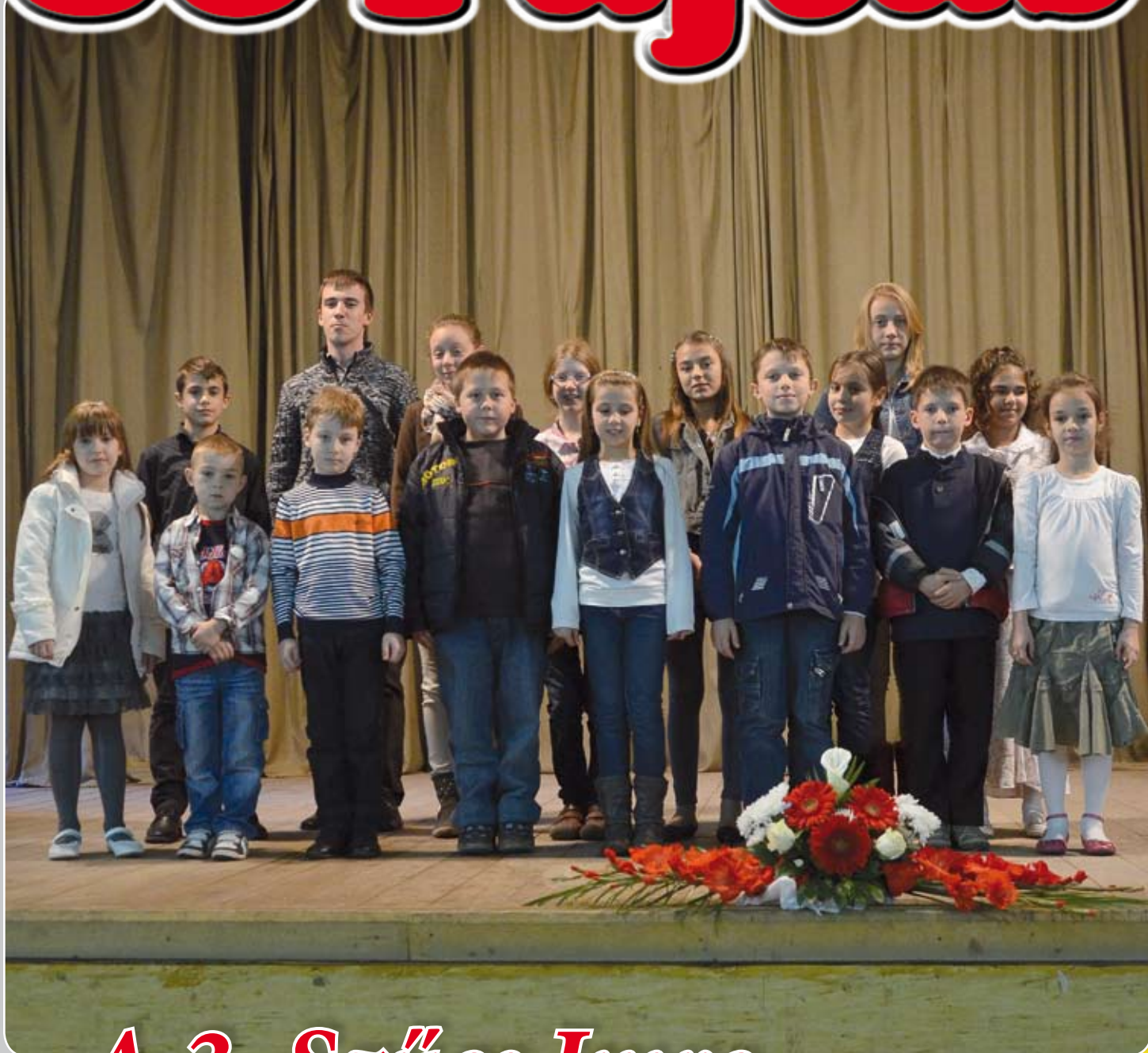
Dosztán Kft.

Liszt Ferenc utca 11.

21480 Szenttamás

dostan@eunet.rs

Jó Pajtás

*A 3. Szűcs Imre
versmondó verseny
díjazottjai*

Messzire látni

Gyakran végigfut gondolataimban az a furcsa kép, amikor megérkezik a faluba az ingyenes reklámanyag, és mindenki azt nézegeti. Ülnek az utcán, olvassák, nézegetik a messi, városi nagyruházak kínálatát, akcióit, de ők oda nemigen jutnak el. Kíváncsiságból megkérdezem a postást, hány napilapot, hetilapot hord a faluba. Rémesen keveset mond. Azután bemegyek a falu könyvtárába. Bent omladozó vakolat, alig három polcnyi könyv. Mintha megállt volna az idő. Egy mai városi könyvtárhoz viszonyítva százévnnyi különbség. Érdeklődöm, milyen az olvasottság. – Nem nagyon jár ide senki – mondják.

Előbb nem csodálkozom, mert tudom, hogy a gyerekek általában nem sokat olvasnak. A szülők még annyit sem. Ezenkívül itt nincs választék. Arra nem is gondolok, amire a könyvtáros hívja fel a figyelmem: a falubeliek közül többen írni-olvasni sem tudnak. Ezért nem járnak a könyvtárba. Csupán a nevük óvatos leírásáig jutottak el. Az ugyanis nélkülözhetetlen tudás. Ahol ennél több kell, azt a helyzetet csendesen elkerülik. Mert azt azért érzik, hogy az írástudatlanság ma már „ciki”. Húszévesen, harmincévesen nem tudni olvasni!

Ezzel az elgondolkodtató történettel arra szerettem volna felhívni a figyelmeteket, kedves gyerekek, hogy tanulás, pontosabban tudás nélkül nem boldogulhatunk a világban.

Iskolába indulva az első lépés, hogy megtanuljunk írni-olvasni, mert ez jelenti mindennek az alapját. Azután jöhet a többi. Lapunk, lapotok eddig is, de ezután is arra fog törekedni, hogy kíváncsiságotokat felkeltve, játszva, könnyedén ismerkedjétek a világgal, tájékosítsatok ki látóhatárotokat, és szinte észrevétlenül tanuljatok meg messzire látni! Ebbéli igyekezetünkben reméljük, a jövőben is megtaláljuk a közös hangnemet veletek. Bízunk abban, hogy ezennél is eljutunk hozzátok, ti pedig hétről hétre megtaláltok minket.

Hajrá, jó pajtások!

Barátsággal

Nagy Magdolna

Az idén is: Jó Pajtás sakkverseny

Zentán, november 30-án

A Jó Pajtás szerkesztősége a Zentai Sakk-klubbal és a Vajdasági Sakkszövetséggel közösen az idén is megszervezi a hagyományos sakkversenyt az általános iskolások részére. Az idei torna helyszíne a zentai Stevan Sremac Általános Iskola (Makszim Gorkij utca 1.), kezdési időpontja november 30., szombat, 10 óra.

A versenyre vajdasági általános iskolák csapatai nevezhetnek be, a fiúcsapatok 1–5 tagúak, a lánycsapatok pedig 1–3 tagúak lehetnek. A verseny egyéni ugyan (svájci rendszer, 7 forduló, 20-20 perc gondolkodási idő), de az egy-egy iskolából érkező csapattagok egyéni eredményeinek összeadásával születik meg a csapatverseny végeredménye. Az egyéni és csapatgyőztesek egyaránt serleget, érmelet, a díjazottak pedig különböző ajándéktárgyakat kapnak jutalmul. A szervezők szendvicset és üdítő italt biztosítanak a résztvevők számára, az utazási költség a benevező iskolákat terheli. A résztvevőknek sakk-készleteket és sakkórákat is hozniuk kell magukkal.

A szervezők arra kérik a benevezni szándékozó iskolák csapatvezetőit, hogy a verseny gördülékenysége érdekében benevezéseiket a szükséges adatokkal (iskola, csapatok összetétele) küldjék el legkésőbb november 20-ig a következő módok egyikén:

telefonon

(064/358-7045),

e-mailben

kokai@magyarszo.com

vagy pedig hagyományos postán

Jó Pajtás szerkesztősége, Vojvode Mišića 1.,
21000 Novi Sad)

Versenyünk támogatója

Dosztán Kft.

Liszt Ferenc utca 11.

21480 Szenttamás

dostan@eunet.rs

Jól csak a szívével lát az ember

A kis herceg bemutatója Óbecsén

Kine olvasta volna még ötödikben Antonie De Saint-Exupéry A kis herceg című gyerekeknek és felnőtteknek szóló meséjét, a második világháborúban szerencsétlenül járt francia író remekművét?

Emlékeztek, a mese egy repülőkalanddal indul, de a bonyodalom nem a valóságban, hanem a költői képzelet világában folytatódik: Egy másik bolygóról való kisfiú jelenik meg a szerencsétlenül járt pilóta mellett, a Szahara magányában. Majd megismerjük a kis bolygójának világát, melynek embersége, tisztasága, szépsége sajnos már csak a mesékben található.

Az előadásra november 15-én került sor a Városi Színházban.

Néhány éves szünet után újra fellépett a Városi Színház Ifjúsági színházi csoportja, s A kis herceg című meseregényt mutatta be. Különleges színelőadást láthatott a közönség. Az álmodozásnak is nevezhető egyrészest **Ferenc Judit** színművésznő rendezte. A szereplők óbecsei gimnazisták: **Kovács Boglárka**, **Rajzli Dália**, **Varga Noémi**, **Gutási Nándor** és **Zombori Ferenc**.

Hogy mi tette az előadást különlegessé? A rendezés, a kis színészek játéka. A közönség vastappsal jutalmazta őket.

Vége az előadásnak, és a színészek, valamint a rendező örömmel mesélnék a produkcióról.

– Örülök az előadás sikerének – jelenti ki elsőként Boglárka –, mert úgy érzem, sikerült a bemutató. Teljesen más, mint amit eddig láttam. Játékos, a mi világunk. Különösen kedves nekem a lámpagyújtogató rész, meg mikor odasúgtam a kis hercegnek, hogy: – Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.

– Én voltam a pilóta – mondja Nándor. – Mély mondanivalója van A kis hercegnek. Át kellett éreznünk a kis herceg helyzetét, s ez sikerült. Valójában nem a gazdagság a fontos, hanem az emberség. Élmény volt játszani.

– Pizsamában szerepeltünk – folytatja Dália. – Ez a rendezőnk ötlete volt, hogy ezzel is álmodozó jellegű legyen a darab. Nagyon szeretek szerepelni, jól éreztem magamat

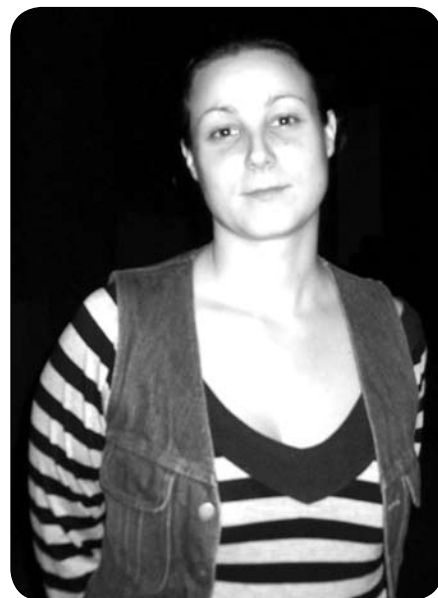
nemcsak most, hanem a próbákon is jó volt föl szabadultan játszani.

– Szerintem modern a darab – teszi hozzá Noémi –, a ritmikus táncok, a furcsa mozgásunk fiatalossá teszi.

– A kis herceget személyesítettem meg – dicsekszi Feri –, s mondhatom, tetszett a szerepem. Komoly mondanivalója van, s szerintem sikerült megértetni a közönséggel, még azokkal is, akik nem olvasták a meseregényt.

– Mindannyiunk számára rendkívül fontos küldetés a kultúra ápolása, terjesztése és népszerűsítése – veszi át a szót a rendező. Most e fiatal színészekkel A kis herceget modernebb megközelítésben, fiatalos szemléletmóddal mutatjuk be. Nagyon sokáig próbáltuk ezt az előadást, s szeretnénk több helyen is bemutatni. Évek óta dolgozom ezekkel a gyerekekkel, s mondhatom, hogy sokat fejlődtek. Mindjobban meg tudják valósítani, amit a rendező kér tőlük. Remélem, az előadásnak szép élete lesz, s szeretnénk sok helyen előadni, nemcsak Vajdaságban, hanem Magyarországon is. Kíváncsi vagyok, hogyan reagálnak majd a gyerekek – fejezi be beszélgetésünket a rendező.

A közönség, ezúttal a helyi Sever Đurkić iskola hetedikesei, **Sulc Boglárka** és **Bezeg Bettina** is elmondják benyomásaikat az előadásról.

Ferenc Judit

– Csak azért jöttem el a színházba – jelenti ki Boglárka –, mert valamikor ötödikes koromban házi olvasmányként olvastam a művet, s kíváncsi voltam, milyen lesz az előadás. Nekem most sokkal jobban tetszett. Különösen a szereplők táncja, fiatalos mozgása. Nagyon dinamikus volt az előadás.

– Tetszett, hogy a háttérkép, amit kivetítettek, olyan volt – mondja Bettina –, mintha akkor rajzolták volna a kis herceget, a rózsát a bolygón... A szereplők játéka is nagyon tetszett. Szerintem profi színészekkel is fölvehetnék a versenyt...

Valóban szép volt az előadás, sokan eljöttek megnézni, s azt hiszem, mindenkinek tetszett.

Csak gratulálni lehet ehhez a színdarabhoz, mert e fiatal színésztársulatban nem a színészképzés a cél, hanem az értelmes, szép magyar beszéd tanítása, az olvasóvá nevelés, a színpadhoz, a szerepléshez való szoktatás... Bármilyen szakmát válasszanak is ezek a gimnazisták, legyenek majd orvosok, ügyvédek, elengedhetetlen a szép magyar beszéd.

Kívánjuk, minél több előadást érjen meg, hogy sok-sok diák megnézhesse.

Koncz Erzsébet

„Megszólalt” az Ezüsttulipán

Az Udvarnokon megrendezett 3. Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyen csaknem hetven versmondó gyűlt össze Vajdaság számos településéről

A sok rendezvény között lehet, hogy néhányan már elfelejtették, mások azonban évek múltán is emlékezni fognak a harmadik alkalommal megrendezett Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyre, melynek ezúttal is Udvarnok adott otthont. Ezt a versenyt kis szerkesztőségünk mellett a Magyar Szó, a Forum Könyvkiadó, az udvarnoki Szűcs Imre Magyar Oktatást és Művelődést Fejlesztő Egyesület, Begaszentgyörgy és Kishegyes önkormányzata, a Vajdasági Erdőgazdálkodási Közvállalat, az újvidéki Atlantis Kiadó, és magánszemélyek támogatták. Ennek a sok támogatónak köszönhetően a résztvevők valamennyien szép könyvajándékban részesültek, ám hisszük, hogy nem csak ezért volt érdemes Udvarnokra elutazni.

Ebben a helységben – ahol már magyar nyelvű oktatás sincs – született a verseny névadója, *Szűcs Imre*, aki valamikor a Jó Pajtás munkatársa volt. **Pál Károly**, a versmondó verseny ötletgazdája azért is javasolta, hogy itt, azaz ott kerüljön megrendezésre a vetélkedő, mert ezáltal Szűcs Imre emlékét is ápoljuk, ezenkívül elvisszük a magyar szót ebbe a távol eső bánati szórványhelységbe. Így került a rendezvény Udvarnokra, ahol ezúttal is lelkesen szervezkedtek a helybeliek **Molnár Jasmina** irányításával.

– A vetélkedő a Jó Pajtás gyermeklap 43. Nyelvművelő Versenyének is számít – emlékeztetett **Lennert Géza**, a lap napokban nyugdíjba vonult felelős szerkesztője, aki elmondta, hogy ilymódon kívánnak megemlékezni a 22 éve elhunyt munkatársáról, Szűcs Imre gyermekköltőről, a Jó Pajtás egykori irodalmi szerkesztőjéről, akinek a szülőfalujában és születésnapjához kötődően, valamint a magyar nyelv napjához közel eső időpontban szervezik meg a versenyt. Így szeretnénk életben tartani a gyermeklap által évtizedeken át megszervezett nyelvművelő verseny hagyományát is.

Tekintettel arra, hogy a vetélkedő egyik célja a vajdasági költészet népszerűsítése, a diákoknak és felkészítő tanáraiknak az idén nagy segítséget jelentett a Forum Könyvkiadó gondozásában a verseny előtt napvilágot látott *Ezüsttulipán* című kötet, melynek anyagát **Bordás Győző** válogatatta az elmúlt száz év gyermekköltészeti terméséből. A vetélkedőt követően a szerzőn kívül a kiadó nevében **Virág Gábor**, az újvidéki Forum Könyvkiadó igazgatója, továbbá **Molnár Krekity Olga** recenzens szóltak a kötetéről. Bordás Győző örömeinek adott hangot, hogy az általa válogatott versek életre keltek, mint mondta, elvárásainak megfelelően nyúlt egy-egy korosztály egy bizonyos szerzőhöz vagy költeményekhez. Ugyanakkor reményét fejezte ki, hogy ez a kötet szolgálni fogja a következő nemzedékeket

Nagy Aurea örömmel vette át Lennert Gézától az oklevelet

is, csakúgy mint a nagyszerű *Messzike* (1978) című kötet, mely harminchárom vajdasági költő verseit tartalmazza, és évtizedeken át szolgálta a versmondókat. Az Ezüsttulipán hatvan szerző mintegy 170 versét tartalmazza.

A november 9-én megtartott vetélkedőre 67-en érkeztek a tartomány szinte minden tájáról, és egy-két kivételtől eltekintve valóban térségeink költészetéből válogattak. *Pap József*, *Fehér Ferenc* költeményei, vagy *Szenteleky Kornél* címadó verse, az Ezüsttulipán sokszor felhangzottak, a kortárs költők közül különösen népszerűnek bizonyultak *Csorba Béla*, *Sinkovits Péter*, *Szűgyi Zoltán*, *Bogdán József*, *Csik Mónika*, de *Domonkos* és *Tolnai* költeményei is, mintahogyan a rendezvény névadójának, Szűcs Imrének a verse is. Az interpretálás számát illetően

úgy tűnt Pap József Az én nyulam ilyen című verse bizonyult a legnépszerűbbnek.

A vetélkedők teljesítményét a Molnár Krekity Olga (a Vajdasági Magyar Versmondó Egyesület alapító elnöke), **Erdély Lenke** (a Vajdasági Pedagógiai Intézet igazgatója) és **Nagy Magdolna** (lapunk új felelős szerkesztője) bírálta el. A látottakat értékelve Molnár Krekity Olga hangsúlyozta, legfontosabb, hogy a vetélkedő a szép és helyes magyar nyelvhasználatra neveli a gyerekeket, emellett közelbe hozza, népszerűsíti a vajdasági magyar irodalom értékeit.

A tervek szerint a következő, negyedik versenyt a jövő év november 8-án tartják meg.

N-a
Fotó: Ótos András

A vetélkedő eredménye

Elsős-másodikos korosztály: **1. Pásztor Dávid** (Kókai Imre iskola, Temerin, 1. osztály, felkészítő: Pálincás Éva), **2. Kiss Roland** (Petőfi Sándor iskola, Magyarcserepye, felkészítő: Sándor Szilvia), **3. Szabó Rebeka** (Csáki Lajos iskola, Topolya, 2. osztály, felkészítő: Katona Marianna), különdíj **Lipinski Aleksandar** (Móra Károly iskola, Szaján, 2. osztály, felkészítő: Tóth Éva).

Harmadikos-negyedikes korosztály: **1. Lukács Melissza** (Kókai Imre iskola, Temerin, 3. osztály, felkészítő: Varga Ádám Rózsa), **2. Oláh Bálint** (Ady Endre iskola, Torda, 4. osztály, felkészítő: Csonti Ildikó), **3. Ajtai Balázs** (J. J. Zmaj iskola, Szabadka, 3. osztály, felkészítő: Saláta Ugrai Krisztina), különdíj **Sziveri Emese** (Petőfi Sándor iskola, Muzslva, 3. osztály, felkészítő: Lukács Gabriella).

Ötödikes-hatodikos korosztály: **1. Sziveri Éva** (Kókai Imre iskola, Temerin, 5. osztály, felkészítő Gergely Gizella), **2. Szőke Rebeka** (Ady Endre kísérleti iskola, Kishegyes, 5. osztály), **3. Kovács Dorina** (Móra Ferenc MME Kék cinkék irodalmi csoport, Csóka, 6. osztály, felkészítő: Tóth Lívía), különdíj **Nagy Aurea** (Sonja Marinković iskola, Szentmihály, 5. osztály, felkészítő: Szekeres Rozália).

Hetedikes-nyolcadikos korosztály: **1. Lengyel Ágnes** (Ady Endre kísérleti iskola, Kishegyes, 8. osztály), **2. Bojko Andrej** (Ady Endre kísérleti iskola, Kishegyes, 8. osztály), **3. Kiskomáromi Zsombor** (Petőfi Sándor iskola, Óbecse, felkészítő: Benák Erzsébet), különdíj **Gyuga Alisza** (Kókai Imre iskola, Temerin, 8. osztály, felkészítő: Nemes Ildikó).

„A fény a szívedben van!”

Élménydús hónapok állnak a csantavéri Hunyadi János iskola tanulóinak és pedagógusainak mögött, ugyanis a hajdújárás és az óbecsei lurkóházak növendékeivel együtt az idén augusztusban immár második alkalommal vettek részt a budapesti Remény Kis Emberei fesztiválon, ahová a Kárpát-medence szinte minden területéről érkeztek nehéz sorsú, de tehetségben igen gazdag gyermekek. A fesztivál főszervezője Szűcs Balázs atya, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem lelkésze, aki lelkiismeretes tevékenységével már többször szerzett feledhetetlen pillanatokat a vajdasági gyerekeknek.

A hajdújárás lurkóház növendékei Molnár Andrea Virágverseny című darabját mutatták be

Az augusztus 24-i gálaműsort egyhetes felkészülés előzte meg, ahol a Kárpátaljáról, Erdélyből, Csángóföldről, Délvidékről és Berettyóújfaluból érkező gyerekek ismerkedhettek, barátkozhattak egymással, s ezáltal megismerhették egymás kultúráját, ugyanakkor az anyaországi magyarság is betekintést nyerhetett a külföldi magyarok életébe.

Ezek a lurkók, akiknek egy része gyermekotthonokból és árvaházakból érkezett a fesztiválra, lehet, hogy soha nem került volna reflektorfénybe, pedig bennük is, mint mindnyájunkban hihetetlenül sok érték, tehetség rejtőzik. A fesztivál önzetlen szervezői pontosan arra igyekeztek ráébreszteni a gyermekeket, hogy a teremtő Isten mindenki szívébe hatalmas értéket plántált, s a szülők, nevelők

A csantavéri iskola szavalói, Capár Ákos, Faragó Ervin és Kecsenovics Patrik Utcai Róbert plébános úr társaságában

feladata pedig csak annyi, hogy azt gondozzák és gyümölcsöztessék a maguk és mások örömére.

Pesti Emese a kedvelt rajzfilm, a Vuk zenéjét játssza

Ez az elképzelés ösztönözte Utcai Róbert plébános urat is, amikor a közel másfél órás műsort bemutatta a csantavéri híveknek szeptember 7-én. A templom előtt rögtönzött színpadon helyet kapott az éneklés, a néptánc, a versmondás, a modern tánc és a színjátás is. Külön örömet jelentett a felkészítők és a gyerekek számára, amikor tudomásukra jutott, hogy tájolóhatnak is ezzel a kis programmal. Szeptember 20-án a bácskerteszi iskola tanulóinak előtt szerepeltek, október 8-án a szabadkai Széchenyi István iskolába látogattak, 9-én a magyarkanizsai közönség szeretetét élvezhették, október 10-én pedig a csantavéri Hunyadi János Általános Iskola tanulóinak is bemutatták tehetségüket. Így október, majd november is eseménydúsra sikeredett, hisz a múlt hónap 25-én Temerinben vendégszerepeltek a szorgalmas diákok, november 15-én pedig a szabadkai Népkörben csaltak mosolyt sok-sok kisiskolás és fiatal arcára a fáradságot nem ismerő lelkes szereplők. Hátra maradt még a királyhalmi fellépés, mely egyben az ideai körút lezárása lesz. Jó látni, hogy a fellépések mennyire összekovácsolták a kis csapatot. Új barátságok születtek, a régiak elmélyültek. Az is példaértékű, milyen lelkesedéssel, izgalommal és örömmel készültek minden előadásra. A kis csapat a felkészítők: Nikolic

Az óbecsei lurkóház tánca

Borbély Jácint csantavéri tanuló

Anton, Hatala-Horvát Szuzanna, Ifjú Izabella, Tallós Martina, Kovács Sebestyén Gyöngyi, Vörös Imelda, Borbély Erika, Kecsenovics-Szabó Dóra, Gubena Éva, Németh Tihamér és Barát László lelkiismeretes munkájának köszönhetően Vajdaság-szerte szerez örömteli pillanatokat a magyar ajkú gyerekeknek. Külön köszönet Utcai Róbert plébános úrnak a szervezésért és a pártfogásért, valamint Szedlár Erikának, az iskola igazgatójának a támogatásért.

A csantavéri Csipetkék néptáncscsoport

Ennek a programösszeállításnak nem titkolt szándéka az, hogy akik megtekintik az előadást, kedvet kapjanak a tánchoz, a színjátáshoz, az énekléshez vagy a valamilyen hangszerezen való játszáshoz. Miközben megcsodálják az amatőr gyerekeket, akik megannyiszor ki tudták kapcsolni a számítógépet és televíziót, hogy keményen gyakoroljanak, gondolkodjanak el, mely területen lehetnek ők a környezetünk számára fényhordozók, hisz a fény az ő szívükben is ott van! Nagy szeretettel buzdítanak hát mindenkit, hogy fedezzék fel a szívükben a fényt, azt az értéket, amit az Úr beleültetett, és ne hagyják azt kialudni!

Sz. E.

Fotó: Skublics Gergely

Anton, a kis virtuóz

Nemrégiben Nagybecskerekén járt Kemal Gekić világhírű zongoraművészünk, a miami és a tokiói zeneakadémia tanára. Ez alkalommal a Josif Marinković zeneiskola hat növendéke lépett fel, a tanári kar megítélése szerint színe-java annak, amivel az iskola rendelkezik. Őten a felső tagozatok haladói voltak, a hatodik pedig Makan Anton alsós, máskülönbén a nagybecskereki Sonja Marinković iskola hetedikese, aki korábban a tordai Ady Endre iskola tanulója volt. Anton játékától Kemal Gekićnek úgymond felszökött a szemöldöke, és a kívülállók szerint meglepően sok időt szentelt a srácnak. A nagyszámú jelenlevőnek pedig attól szökött fel a szemöldöke, hogy a hírneves művész Antont „régis ismerős”-ként üdvözölte. Ennek hosszú és múltba nyúló előtörténete van.

Lukáts Anna zenepedagógus, Anton tanárnőjének elmondása szerint, az akkor még kisfiú Anton – hóna alatt egy játék szintetizátorral – betoppant a zeneiskolába, hogy zongorázni tanuljon. A szintetizátor azért kellett, hogy megmutassa, mit tud, mert zongorán még sohasem játszott. A zenepedagógus azonnal kiszúrta, hogy a gyerekkel szakember még nem foglalkozott, amit játszott – a rádióban meg a környezetében elhangzó zeneszámokat – azt kizárólag tehetségére alapozva, saját meglátása szerint tanulta meg. Igaz, hibátlanul. Ehhez pedig sajtószerű (téves!) technikát alakított ki, amelyet mihamarabb el kellett feledtetni vele, hogy alapjaitól lehessen kezdeni a tanulást. Lukáts Anna azonban azt is észrevette, olyan nagy tehetséggel hozta össze a sors, amilyen méretű kevés zenepedagógusnak jut, sokuknak pedig úgy ér véget a pályafutása, hogy egyetlen ilyen képességű növendékkel sem találkoznak.

Lukáts Anna

Hamarosan bizonyítást nyert, hogy a tanárnő meglátásai Anton képességeivel kapcsolatban hibátlanok voltak. A fiú szinte falta a tananyagot, az egyre nehezebb gyakorlatokat elképesztő gyorsasággal csiszolta fényesre, és 14 hónap alatt három osztályt – mondjuk így – tett le. Tegyük hozzá: szinkritűnővel.

Mindezt annak ellenére, hogy Tordáról henteente csak egyszer tudott bejárni órákra. És zongorája sem volt, hanem négyoktávós szintetizátoron gyakorolt. Nem árt tudni, hogy a

zongora nyolcoktávós. Amikor az erre a hangszerre írt zeneszámokat fele akkora kapacitású játékhangszereken kellett begyakorolni, bizonyos részeken Anton ujjai nem a billentyűzeten, hanem az asztal lapján futottak. Ennek ellenére halmozta a sikereket.

Három egymást követő nemzetközi versenyen is fellépett, és valamennyin fölényesen győzött. Mégpedig úgy, hogy a vegyes – és a rossz nyelvek szerint kérges lelkű – zsűri minden egyes tagja, valamennyi versenyen maximális pontszámmal jutalmazta játékát. Azok a zsűritagok, akik máskülönbén epéskedni szoktak, Anton játékának elbírálásakor a pontszámokhoz még mosolyt is mellékeltek.

A versenyekről készült felvételek – hála a világháló nyújtotta lehetőségeknek – olyan helyekre és személyekhez is eljutottak, ahova és akikhez korábban nehezen ment volna. Hogy, hogy nem, Anton játékának felvétele eljutott Lang Lang kínai zongoraművészhez, korunk legismertebb virtuózához. A hírneves világsztár – elismerő kommentár kíséretében – hónapokig profilján tartotta a felvételt. Valami hasonló történt Kemal Gekić irányába is, ezért Nagybecskerekén „régis ismerősök” találkozására került sor.

Nem gyakorlat alsós tanuló játékát világsztárral mérlegeltetni. Kivéve, ha kirobbanó tehetségről van szó. A történethez tartozik, hogy Lukáts Anna – mielőtt kiállította volna növendékét Kemal Gekić elé, kikérte egy füg-

getlen elemző véleményét is. Čavlek Magdolna ürményházi születésű – éppen hazlátogató – hírneves horvátországi zenepedagógusról van szó, aki pályafutása során Varasdon, Zágrábban és Ausztriában dolgozott. A zártkörű Makan Anton-estet követően a tanárnő kijelentette, hogy neki egyetlen ilyen képességű növendéke se volt, és sosem találkozott (akkor még) harmadikos zeneiskolással, aki a hatodikos anyagot ilyen könnyen, tisztán és magabiztosan játssza. Tehát jöhetett a nagy bemutatkozás. De ennek is van előtörténete.

Tekintettel arra, hogy Anton – akárcsak tájaink annyi más gyereke – nem született bíborban, szülei nem tudtak neki zongorát venni. Lukáts Anna, a tanárnő, azonban nem hagyta ennyiben. Keresett, kutatott, kilincselte... mígnem Mira Adanja Polak világhírű újságíróknak ajtajáig nem jutott. A tekintélyes hölgy, latba vetve kapcsolatát és ismeretségét, talált Antonnak hangszert. A belgrádi Interkontinental Szálló használaton kívüli pianóját szerezte meg neki, megoldotta a hangszer elszállítását is, majd meghívta műsorába Antont és a tanárnőt. Az adást a belgrádi tévé sugározta, tehát szerb nyelvű volt, az újságíró azonban – megcsillagotva nyelvtudását – Antonnal magyarul beszélt.

Felmerül a kérdés: tisztában van-e (kis)közösségünk azzal, hogy Antonra a (nagy)világ is felfigyelt?

Buzás Mihály

HOROG

Amurgéb

Percottus glenii (Dybowski, 1877)

Ismertetőjegyei. Kissé zömök testű, mérsékeltén ívelt hát- és hasvonalú, oldalról enyhén lapított hal. Nagy fejéhez mérten a szemei kicsinek tűnnek. Vastag ajkakkal keretezett főlő állású szájának szeglete a szem alá ér. A szájhasíték ferdén fölfelé irányul, az állkapcsokon apró fogak sorakoznak. A hasúszók kivételével úszói jól fejlettek, a szélük lekerekített. Két hátúszója közül az elsőben 7 osztatlan, a másodikban 9–11 elágazó sugár számítható. Aránylag hosszú farkalatti úszóját 7–10 osztott sugár támasztja. Különálló hasúszói kicsik és hegyesek. Apró pikkelyei nemcsak a testet, hanem a fej hátsó részét is beborítják, körülbelül a szemek vonaláig. Számuk a test hosszában 35 és 43 között változik. Alapszíne a környezettől függően sárgás- vagy sötétbarna, amelyet nagyobb sötét foltok és kisebb világos pettyek mintáznak. Fejét a szemek körül keskeny sötét sávok díszítik. Szaporodáskor a hímek sötét nászruhát öltenek, homlokuk duzzadtá válik. Kis termetű hal, a legnagyobb példányok is csak 20–25 centimétert érnek el.

Hasonló fajok. Színre és alakra hasonlít hozzá a lápi póc, de annak csak egy hátúszója van. A pisztrángsügér színe zöldesebb, hátúszói nem különülnek el, farokúszója kissé beöblösödő. A valódi gébfélék hasúszói egymással összenőve tapadókorongot alkotnak. A botos kölönte és a cifra kölönte teste pikkelytelen.

Környezet. A növényekkel benőtt sekély állóvizet kedveli, elsősorban a kisebb tavakat, de megél a mocsarakban is. Elviseli az oxigénhiányt, és azt is, ha télen mindössze néhány centiméternyi víz marad a vastag jégréteg alatt. A folyók főmedrében ritka, de a hullámtéri mélyedésekben, a kubikgödörökben és az előregedett holtágakban sűrű népsége alakulhat ki.

Táplálék. Bár a nagyobbak halakat is fogyasztanak, táplálékának zömét vízi gerinctelen állatok, elsősorban rovarlárvák teszik ki. Utó-

biak között – az árvásúnyogok és szitakötők mellett – előkelő helyet foglalnak el a csípősúnyogok lárvái, amelyek nagy tömegben tenyésznek élőhelyén.

Szaporodás. Ivarérettségét már a második évben elérheti, május-júniusban szaporodik. Íváskor a nőstény víz alatti tárgyakra, faágakra, gyökerekre ragasztja az ikrát, amit megtermékenyítés után a hím őriz. Az ikraszemek száma példányonként ezer körül alakul, alakjuk tojásdad.

Elterjedése. Eredeti hazája a Távol-Keleten, az Amur középső és alsó folyásának vízgyűjtőjén található, Oroszország, Kína és Korea közös határvidékén. Európába a múlt század elején mint akvárium halat hozták be, de az 50-es évektől természetes vizekből is előkerült. Előbb a Balti-tenger mellékén, majd Moszkva környékén, később Lengyelországban, 1997-ben pedig Magyarországon tűnt fel. Szlovákiában 1998-ban észlelték. Nálunk bizonyító példányait Gergely József, a Magyar Szó újságírója és fotóriportere találta meg 2001-ben a hódegyházi halastóban.

Jelentősége. Óshazájában a nagyobb példányokat étkezési célra fogják, de az így felhasznált mennyiség jelentéktelen. Természetes vizeinkben a csukák táplálékként lehet szerepe, mert velük él azonos élőhelyen. Ivadéknevelő tavakban nem kívánatos, hiszen a kisebbek táplálékkonkurensei, a nagyobbak fogyasztói az ivadéknak. A csípősúnyogok lárváit ugyan fogyasztja, de nem részesíti őket előnyben táplálkozása során, így a biológiai védekezésben hozzá fűzött reményeket nem váltotta be.

Harka Ákos–Sallai Zoltán
Magyarország halfaunája című könyve nyomán

A terjeszkedő jövevény

Az amurgéb egyre jobban terjed. Ittlétét kezdetben csak a hódegyházi halastóban jegyezték, azóta azonban számos más vizünkben is megjelent. Elterjedése tavaly még Bánátra korlátozódott, és többnyire a csatorna vonulatát követte. Így terjedt ki azokra a vízre is, amelyek a csatornával kapcsolatban vannak, és kedvező életfeltételeket nyújtanak számára. Mivel az amurgéb az állóvizet, a szélvizet kedveli, feltételezhető volt, hogy a nagy folyókban nem terjed el. Bánátra korlátozódó előfordulását is azzal magyarázták, hogy a Tisza túlságosan nagy és nem elég csendes az amurgéb igényeinek. A bökkenő, hogy a

csatorna – melynek nyomvonalát terjeszkedése során az amurgéb követi –, Dél-Bánátnban Temespalánknál a Dunába ömlik. Néhány kilométerrel tovább pedig már a Vaskapu Vízierőmű tározótava kezdődik. Ennek a tározónak a vize csendes, helyenként alig vánszorog, és nagy kiterjedésű, dús növényzettel benőtt szélvizei vannak. Ezek a helyek ideális életfeltételeket nyújtanak ennek a jövevényhalnak.

Bár az amurgébet könnyű felismerni, és kellő halismerettel be is lehet azonosítani, bizonyos körülmények között – környezeti hatások, ívási időszak – egészen szokatlan

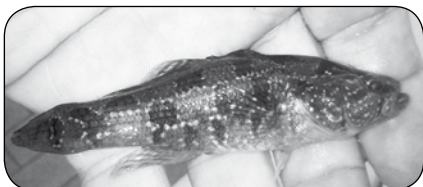

A hódegyházi halastóban talált bizonyító példányok

formát tud ölteni, ami zavarba hozhat bennünket. Ezért jól tanulmányozzátok át a Magyar Haltani Társaság honlapjáról kölcsönzött képeket.

Fekete nászruhás hím, duzzanattal a homlokán

Ez egy egyszerű amurgéb

Korosabb, nagy szájú példány

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

November 28.

Stefánia, Jakab, Dezdemóna, Szókratész napja.

Stefánia: Latin eredetű név, az István férfinévnek a latin Stephanus alakjából képzett női név. Jelentése: virágkoszorú.

1805. XI. 28. (208 éve)

A magyar országgyűlés, kihasználva az udvar szorult helyzetét, kimondta a nemesi fölkelést, viszont ezért cserében kiharcolta a közigazgatásban a magyar nyelv használatának jogát. Ezután az országgyűlési és a magyar kancellári feliratokat latinul és magyarul készítették, a Helytartótanács pedig a hozzá magyar nyelven intézett megyei és törvényhatósági levelekre magyarul volt köteles válaszolni. A perekben az ítéleteket magyarul kellett kihirdetni. A magyar nyelv kiterjesztése ellenállásra talált a magyar koronához tartozó Horvátországban. Noha a rendek a horvátoknak felajánlották, hogy saját országukban a horvátot használják, ők ezt elvetették, és a szokásjogra hivatkozva mereven ragaszkodtak a semleges latin nyelv további használatához.

1887. XI. 28. (126 éve)

Elindult Európa első városi villamosa a pesti Nagykörúton.

1925. XI. 28. (88 éve)

Megszületett Bozsik József labdarúgó a híres Aranycsapat jobbfejezte, a Honvédban csaknem két évtizeden át 447 bajnoki mérkőzésen szerepelt. Tökéletes labdakezelés, nagyszerű rúgótechnika, kivételes játékintelligencia, helyzetfelismerés jellemezte a játékát. Magyarországon egyedül csak ő érte el a 100-szoros válogatottságot, s ezalatt 11 gólt lőtt, közülük emlékezetes az 1953. novemberi londoni magyar-angol 6:3-as mérkőzésen elért találat.

November 29.

Taksony, Ilma, Rápolc napja.

Taksony: Török eredetű régi magyar név, Árpád fejedelem unokájának, a negyedik magyar nagyfejedelemnek, az összes Árpád-házi király őseinek a neve volt. Jelentése: jóllakott, elégedett, vad, kegyetlen, féktelen, szilaj.

1961. XI. 29. (52 éve)

Az USA fellövi első űrhajóját, egyszemélyes volt, űrhajótípusa a Mercury volt. A szerkezet

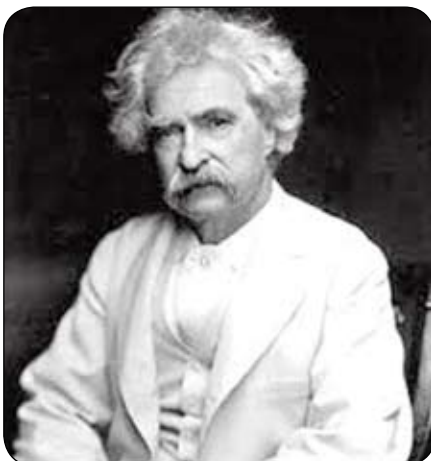
fedélzetén az Enos nevű csimpánz foglalt helyet. A MA-5 típusú változat kétszer megkerülte a Földet, majd az óceánba csapódott. A kísérlet-sorozat célja az volt, hogy embert juttassanak Föld körüli pályára, majd épségben visszahozzák.

November 30.

András, Andor, Tarján napja.

András: Görög eredetű bibliai név, a latin Andreas névből származik. András apostol Jézus első tanítványa, Szent Péter testvére volt. Jelentése: férfi, férfias.

1835. XI. 30. (178 éve)

Megszületett Samuel Langhorne Clemens, művésznévén Mark Twain, Floridában. Kimaradt az iskolából, nyomdászinásnak állt, majd gőzhajók kormányosa és révkalauz lett. Kalandos ifjúsága, polinéziai és európai utazásai (1899-ben Budapesten is járt), sikertelen vállalkozásai, majd a kilábalás, magánéleti tragédiái és korának visszasságai egyaránt hatottak írásaira. Leghíresebb műveit – Tom Sawyer kalandjai, Huckleberry Finn, Koldus és királyfi, Egy jenki Arthúr király udvarában, Az egymillió fontos bankjegy – többször megfilmesítették.

December 1.

Elza, Oszkár, Ede, Arnold napja.

Elza: Német eredetű név, az Erzsébet rövidülése.

1761. XII. 1. (252 éve)

Megszületett Marie Tussaud. Első viaszfiguráját, Rousseau halotti maszkját 1778-ban készítette el, a francia történelmi személyiségek közül

Napóleont is megmintázta. Később Angliába költözött, ahol nagy sikert aratott viaszfiguráival. 1804-ben egész kollekcója elsüllyedt egy hajóval, mindent előlről kellett kezdenie. Figuráit selyembe, bársonyba öltöztette, s harminc évig járta az országot velük, két fia társaságában. Minden új közszereplő nála is megjelent. Nyolcvanegy évesen jutott eszébe, hogy a saját portréját is elkészítse. 1845-ben nyitotta meg önálló panoptikumát, amely azóta világhírű gyűjteményé fejlődött, s London egyik turisztikai látványossága. 1850. április 16-án hunyt el Londonban.

1988. XII. 1. (25 éve)

1988-ban december 1-jét az AIDS elleni világnappá nyilvánította az Egészségügyi Világszervezet (WHO). A WHO ezzel is felhívja a figyelmet a nemzetközi összefogás szükségességére. Az AIDS vírusáról harminc évvel ezelőtt szerzett tudomást az emberiség. Azóta több mint húszmillió áldozata van a kórnak.

December 2.

Melinda, Vivien, Aranka

Melinda: Francia eredetű név, jelentése ismeretlen.

1804. XII. 2. (209 éve)

A párizsi Notre-Dame-székesegyházban ünnepélyes ceremónia keretében Bonaparte Napóleon első konzul magát a franciák császárává, feleségét, Joséphine-t pedig császárnévé koronázta. Napóleon azért választotta a császári címet, mert nem a Bourbonok királyságának, hanem Nagy Károly egyetemes császárságának folytatója kívánt lenni, így végső soron a Római Birodalom örököséként lépett fel.

1949. XII. 2. (64 éve)

Annak emlékére, hogy az ENSZ 1949. december 2-án fogadta el az emberkereskedelmet és a személyek kizsákmányolását tiltó megállapodást, a világ ekkor ünnepli a rabszolgaság felszámolásának világnapját.

Kincsekre bukkantak az Amazonas mélyén

Doromboló majom, körömyi béka, az átlagosnál is félnélgyík, s ami a legkülönlegesebb: növényevő piranha. Néhány abból a 441 növény-, rovar-, gerinctelen állat-, hal-, kétlélő-, hüllő-, madár- és emlősfajból, amelyeket az utóbbi négy évben fedeztek fel Dél-Amerikában, az Amazonas őserdeiben.

Az ember számára is ismertté vált élőlények közül számos csak a világnak e tájékán található, ezért különösen óvni kell – pontosabban kellene – az esőerdőket. A természetvédők küzdelme az irtás ellen lankadatlan, ám a mezőgazdaság számára, vagy gátépítés, bányanyitás okán a világ tüdejének tekintett területen így is három futballpályányi erdőt irtanak ki – percenként.

Műholdkép az Amazonasról

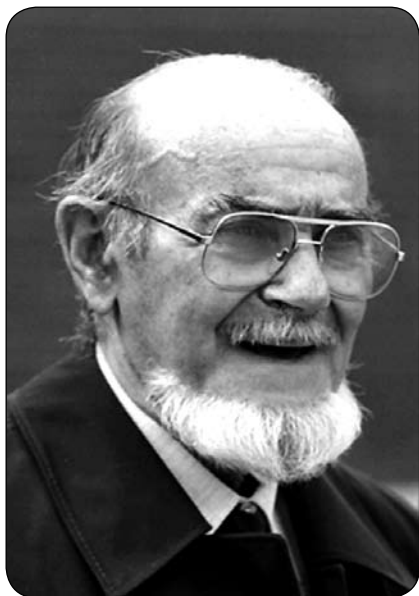

Ház az Amazonas partján

A sárga vonal jelöli az esőerdő határait

Ki volt Székely Tibor?

Világutazó, az ember nem járta területek kutatója, aki gyermekkorában (Nagykikindán) és idős korában (Szabadkán) élt vidékeinken. Székely (1912–1988) élete során 74 országban fordult meg, öt kontinensen tett nagyobb utakat. Anyanyelve a magyar volt, de élete során 22 nyelvet használt, köztük a szerbet és a horvátot is. Dél-Amerikában 1939-ben több expedícióban vett részt, majd 1944-ben megmászta az amerikai kontinens legmagasabb csúcsát, az Aconcaguát, az Amazonas vidéke sem volt ismeretlen számára. Figyelmetekbe ajánlom a Brazília őserdeiben című művét.

„Hová tartozom? Mindazokra a helyekre, amelyeket eddig megjártam. Mindegyiknél magammal hoztam valami, s mindenütt otthagytam önmagam egy darabkáját.” (Székely Tibor)

Tudod-e?

A földrajzi meghatározás egyszerű: Amazónia az Amazonas folyó vidéke. Elképesztően dús és hatalmas őserdei a Föld tiszta levegőjét biztosítják.

A 19. és 20. században sokan vágak neki a tájéknak. Ki ásványi és más természeti kincsek után kutatott, kit a végtelenül gazdag állatvilág, kit pedig a gyorshasznú fakitermelés lehetősége érdekelt. Igazából sokáig azt sem tudta az emberiség élnék-e ott emberek, s ha igen, hogyan, mifélek.

Közben fejlődött a hajózás, épültek a vasútvonalak, és csökkent az esőerdők területe. És kiderült, hogy Amazónia – amely mintha az utolsó földi paradicsom volna – nagy veszélyben van. Egy 1992-es brazíliai konferencián megállapították: Amazónia haldoklik. Hiába igyekeznek a környezetvédők, a hihetetlen vidék nap mint nap veszít területeiből.

Több tízezer lúd pihen a magyarországi Tatán

A madarászok már legalább 21 ezer vadludat számláltak össze a magyarországi Tata melletti Öreg-tavon (a szlovák határ közelében, Budapeستől hatvan kilométerre északnyugatra fekszik), ahol november végén az idén is 30-40 ezer madarat figyelhetnek majd meg az ideérkezők.

A madárseregben eddig 17 ritkaságszámba menő vörös nyakú lúdról sikerült fényképet készíteni. A faj globálisan veszélyeztetett, Magyarországon fokozottan védett. Az eurázsiai tundrák vidékéről, költőterületeikről érkező vadludak évszázadokkal ezelőtt a tatai Öreg-tavon alakították ki egyik legnagyobb pihenőhelyüket. Ez Európa-szerte az egyetlen olyan madárpihenőhely, amelyet egy város szinte teljesen körülvesz. A madarak itt telelnek, majd márciusban indulnak vissza fészkelőterületeikre, Skandináviába, Szibériába.

Tata neve jól ismert a magyarországi és a külföldi madármegfigyelők mind népesebb táborában. Az Öreg-tó, ez az alig 2 km² felületű, mesterséges tó (a rómaiak alakították ki!), az őszi-téli időszakban olyan

fantasztikus látványosságot kínál a természetkedvelőknek, mely híressé tette a tavat. Sok természetkedvelő hosszú utat tesz meg azért, hogy ilyen látványosságban legyen része. Az előttünk álló hétvégén különösen sokan érkeznek ide, mert most tartják a Tatai Vadlúd Sokadalom elnevezésű termé-

szetvédelmi fesztivált. Nem hangos fesztivál ez, ahol koncerteket adnak, vagy kirakodóvásártól hangos a táj, hanem egy egyszerű találkozó, madarászok és természetvédők találkozóhelye.

A rendezvényről a www.vadludsokadalom.hu oldalon találhattok ismertetőt.

Rekordszámú panda született Kínában

Rekordot értek el a pandatenyésztésben az idén Kínában; összesen 49 pandabocscs született, közülük 42 maradt életben. Ez azért fontos, mert a pandákat is a kihalás veszélye fenyegeti.

A fogságban világra jött és életben maradt pandák száma a tavalyihoz képest lényegében megduplázódott. 2012-ben 28 kispanda született, közülük húszan voltak életképesek. A szakemberek arról számoltak be, hogy a tenyésztési technika fejlődésének köszönhetően az egész világon viszonylag nagy számban szaporodtak az óriáspandák, és már 376-an vannak, egy évvel korábban még 341 panda élt a világ állatkertjeiben, vagyis a növekedés több mint 10 százalékos.

Van fényképed a házi kedvencedről? Oszd meg velünk!

Kutya, macska, hörcsög, teknős, díszhal? Ugye, van házi kedvenced? Oszd meg velünk és a Jó Pajtás-barátokkal a fényképét! Ha kedved tartja, néhány sorban bemutatod: hogy hívod, milyen idős, mit eszik, hogyan szerezted... Elküldheted hagyományos úton, de elektronikus formában is. Levélcímünk: Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., e-mail címünk is a régi: szerk@jopajtas.info.

Türelmetlenül várjuk!

RÜGYFAKADÁS

A csodák néha valósággá válnak

Egyik napon, amint hazaértem az iskolából, fáradtnak éreztem magam. Lefeküdtem, és elaludtam.

Álmomban megszólalt az ajtó csengője. Odafutottam, kinyitottam, s nem hittem a szememnek, rég nem látott anyukám állt előttem, szépen kifestve, felöltözve.

- Szervusz kisfiam, olyan régen nem láttuk már egymást.
- Igen, rég volt, mikor utoljára találkoztunk.
- Van-e kedved, hogy elmenjünk a játszótérre? – kérdezte.
- Hát persze – válaszoltam.

Megfogta a kezem, és elindultunk a játszótérre. Jó volt érezni kezének melegségét és puhaságát. Útközben iskolai dolgokról beszélgettünk: tantárgyakról, osztályzatokról. Közben a hintához érkeztünk. Ráültem, ő pedig a magasba repített engem. Úgy szálltam, mint még soha. Csak úgy hasítottam a levegőt, szinte tüzelt az arcom belé. Boldogság, öröm töltött el, hogy most itt van velem, csak velem. Jó lenne, ha örökre itt is maradna.

Egy érintés, egy halk hang ébresztett fel. Csodálatos, anyukám volt az, akit hónapok óta nem láttam.

Bajusz Árpád, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokiszás

A kavics

Amikor egy szerencsés tanítási nap után hazafelé mentem, különös dolog történt.

Azt gondoltam, hogy ennél nem lehet jobb napom. De tévedtem. Mellette megszólalt egy csodaszép kavics. Elsőre nagyon megijedtem, de utána elmesélte, hogy honnan jött, és kellene neki egy kis segítség. Rögtön felkaptam, és becsúszattam a zsebembe. Amikor hazaértünk, kivettem, és elkezdtem beszélgetni. Ő egy úrból érkezett kavics volt. Két évvel ezelőtt landolt a Földön. Be szeretne volna járni a világűrre, de véletlenül a bolygónkba csapódott. Elmesélte, hogy milyen lényeket látott és milyen szép bolygókat. A legveszélyesebb kalandja az volt, amikor egy meteorit-csorda közepébe került. Elmondta még azt is, hogy ő nem ilyen kavics volt. Nagy és csúnya kitüremkedések voltak rajta, a színe is más volt, és nem is volt ilyen fényes. Csak a sok utazás kifényesítette és kisímitotta, és most egy ilyen csodaszép kavics lett belőle.

Azóta jó barátok lettünk. De ő nem szeret sokáig egy helyben maradni. Ezért elbúcsúztam tőle, és eldobtam. Reménykedek abban, hogy nem lett semmi baja, és most ott van egy másik gyereknel, akit ugyanolyan boldoggá tesz, mint ahogyan engem tett.

Popov Milán, 7. osztály, Gliborije Popov iskola, Kisorosz

A kakastanya

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy tanya. Ott élt egy kakas a családjával.

Egy nap így szólt a kakas a családjához:

– Elmegyek új otthont keresni, mert ezen a tanyán már nem élünk olyan jól, mint régen.

A kakas az erdő szélén egy szép tisztást talált, amely tele volt áfonyabokorral, és egy patakban friss víz folyt. Amint ezt a kakas meglátta, rögtön tudta, hogy ide kell költözniük. Ment, mendegélt hazafelé, amikor egy rókával találkozott. A róka bundája beleakadt a csipkebokorba. Így szólt a kakashoz:

- Hé, te kakas! Húzzál ki innen! Ígérem, hogy nem eszlek meg.
- A kakas kihúzta, amiért a róka nagyon hálás volt neki. Így szólt:
- Majd én is segítek rajtad kakas, ha bajban leszel.

A kakas elköszönt a rókától, és ment az útjára. Amikor hazaért, elmesélte a családnak, milyen szép új otthont talált. Meg is kezdték a költözködést a tanyáról, de arra szaglászott a gazda kutyája, és meglátta, hogy mire készül a kakas a családjával. Célba vette őket. A róka is éppen arra járt, és észrevette, hogy bajban van az ő kis barátja. A róka vadul ráüvöltött a kutyára, amitől a kutya úgy megijedt, hogy visszaszaladt a tanyára.

A kakascsalád éjszaka a tisztásra ért. Boldogan éltek, míg leves nem lett belőlük.

Kormányos Balázs, 4. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Égből pottyant modern mese

Volt egyszer egy tudós, annak három fia és egy hatalmas cége.

Ez a tudós elhatározta, hogy annak adja a céget, aki a legjobb találmányt találja fel. Legelsőnek a kisebbik alkotott. Ő egy időjárás-előrejelző gépet készített. A középső egy teleportáló gépet szuperált. Végül a legnagyobb egy időgépet szerkesztett. Három hétig csak a laborban voltak. Végül az apjuk kipróbálta mind a három szüleményt. Kipróbálta az időjárás-előrejelző gépet, a teleportáló gépet, és végül, amikor beült az időgépbe, azt látta, hogy a jövőben a legnagyobb vezeti a céget. Ezért elhatározta, hogy a nagyobbik fia fogja vezetni a céget.

Sok találmányt adott el élete során, kivéve az időgépet.

Újházi Dániel, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokiszás

A táska monológja

Iskolatáska vagyok, és az év nagy részét az iskola poros padlóján töltöm, talán ezért szokott piszkos lenni a talpam, amit az emberek táská aljának neveznek.

Ha már az embereknél tartunk, akkor említésre méltó az, amikor a boltban nézegettek. Le-föl húzgálták a cipzáraitam, ráztak, majd letettek, és egy újabb táskát méregettek. Homályosan emlékszem arra, hogy miként kerültem a Bátori családhoz, mivel éppenséggel aludtam. Biztosan megtetszett nekik a különös mintám, amit a zebraéhoz tudnék hasonlítani, mert sötét- és világosszürke csíkok futnak a hasamon. Vagy a rózsaszín koponya miatt vittek haza? Bevallom, erősek a füleim, de nem hinném, hogy ez a tulajdonságom volt a befutó. Sok megvisselt könyv és szép füzet került a terjedelmes belsőmbé, noha ettől hányhatnékem van néha. Sok apró rekesz üres, mert sosem találták meg őket bennem, de ennek örülök is. Néha úgy érzem, hogy majd kiszakadok, de aztán valami földi erő segít rajtam. Ez az egyik szenvedés, de vannak szerencsés táskák, akik megússzák a többi megpróbáltatást. Ezek a testi sebek mind rémtörténet következménye. Minden táska ismeri a mendemondákat, de a legrosszabb az, hogy mivelünk még többre képesek az emberek. Van, hogy mire megkönnyebbülnék, bedobnak egy szűk sarokba, ahová a család galád kutyája sem néz be. De van, amikor az ágyon landolok, legalább valami puhára esek. Gyakran buknak föl bennem a kétlábúak, ezért számomra ismeretlen okból kifolyólag szitkozódhatnak. Jóízűen nevetnek saját meggondolatlanságukon, hisz miért tettem a szoba közepére?

Kihagytam a legjobb részt. Néha, talán ünnepnapokon, a mosógépben fürödhettek, ami igazán klassz, mivel nemcsak azért jó, mert tiszta leszek, hanem, mert remek buli! Remélem, egyszer talán a gazdám is kipróbálja. Hiába dobál, felejt el nyári szünetkor, mégis jó fej.

Sokan örülnek tartanak. Hogy miért? Mert pokoli kinokat élek át, a gazdámnak köszönhetően, de elnézem neki, mert kedvelem. Ezért szeretek táská lenni.

Bátori Csilla, 8. osztály, Ada

Mese a tolltartóról

Volt egyszer egy fiú, Denisz, aki ajándékba kapott egy szép tolltartót.

Amikor meglátta az iskolában a tolltartóját, mindenki dicsérte. A tolltartó ezért egyre bekapzaltabb lett, elkezdte csúfolni a ceruzákat és színeseket. Már azt mondogatta, hogy:

– Nem tartózkodhattok bennem, mert én szebb vagyok nálatok!

A ceruzák és színesek elszomorodtak, ezután ahányszor használta őket Denisz, annyiszor tört el a hegyük. A tolltartó csak nevetett rajtuk, hogy milyen szánalmasak. Denisz állandóan hegyezte a ceruzákat és színeseket, s azok olyan kicsik lettek, hogy már használni sem lehetett őket.

– Jaj ez a tolltartó, milyen haszontalan, nincs semmi használható eszköz benne. Minek hordod magaddal, hagyd otthont! – mondták az osztálytársai Denisznek.

Ekkor a tolltartó rájött, hogy neki semmi értéke, ha nem őrzi a lakóit. Ezért, mikor Denisz új ceruzákat és színeseket kapott, már tiszta szívvel óvta és őrizte őket.

Így volt, nem így volt, aki nem hiszi járjon utána!

Mecserik Jancsi, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Padtársam, Fekecs Andrea

*Mindig itt van és mosolyog,
de néha azért bolondos.*

*Aranyos, nagyon segítőkész,
sosem játssza az esztét.*

*Gyönyörű szőke a haja,
rendszeresen mossa.*

*Jó barát, szereti a kabalát,
azzal alszik, ha elveszti a babáját.*

**Nagy Kinga, 7. osztály,
Október 18. iskola, Zentagunaras**

A rossz tanuló felel

Még hetedikben, év vége felé történt, hogy Tóth Andrea tanárnő bejelentette, a jövő órán számonkérés lesz. Hamar el is felejtettem, mert úgy gondoltam, engem úgysem fog kérdezni, ugyanis már feleltem.

Másnap iskolába menet eszembe jutott, hogy mégis meg kellett volna tanulnom a feladott leckét. Két jegy között álltam, és így nem tud leosztályozni. Egykettőre eljött az egyáltalán nem várt biológia. Alex mellett ültem, és ő halkán odasúgta:

– Tanultál?

– Nem, de már sajnálom! – mondtam kicsit izgulva.

– Azokat is kérdezi, akiket még nem zárt le – állította Alex határozottan.

– Sűgj, ha mégis én következnek – kértem a padtársamtól.

Amikor a tanárnő bejött az osztályba, és elkezdte a naplót lapozgatni, már éreztem, hogy én leszek az egyik, akit kiszólít.

– Ki a kilences? – érdeklődött egy kis számolgotás után.

– Én vagyok – jelentkeztem remegő kézzel.

– Remek, mert még nincs végleges osztályzatod! Tamás, mit tudsz az izomrendszeréről? – nézett rám, és várta a válaszomat.

– Az izomrendszer egy olyan...

A barátom próbált segíteni, de én azt nem hallottam. Már egy másik világban lehettem. Csak arra gondoltam, hogy tegnap délután biológiát kellett volna tanulnom. Azt sem tudtam, hogy mióta állok és hallgatok. Több órának tűnt. Akkor hirtelen a tanárnő hangjára lettem figyelmes.

– Ül le, és a következő órára tanul meg az egész leckét! – szólt mérgesen.

A következő biológiaórán ötösre feleltem, de a bizonyítványba négyes került.

Szerintem nemcsak az a rossz tanuló, aki gyengén teljesít, hanem az is, aki lusta elvégezni a feladatát, és azért nem kap jó jegyet. Számomra ebből az volt a legfőbb tanulság, hogy mindig, minden órára készülni kell, akkor is, ha nem szólnak.

Illés Tamás, 8. osztály, Ada

Őszi munkálatok

Újra itt van az ősz, a betakarítások ideje.

Reggelente a traktorok, kombájnok dübörgése hallatszik a falu minden pontján. Az emberek a határban most takarítják be a termést. Szedik a kukoricát, közben szántanak, tárcsáznak, vetik a búzát. Kedvetlenek, mert a termés nem valami jó. Nagy kárt tett benne a nyári aszály, az eső hiánya. Apámtól tudom, mert ő is földműveléssel foglalkozik. Ilyenkor ősszel a gyümölcsösökben is szorgoskodnak az emberek. Most érnek a legfinomabb gyümölcsök, alma, birsalma, a szőlő, amiből bort és pálinkát is lehet készíteni. Nálunk otthon is ment a munka. Az első beálta előtt hordtuk a szójaszalmát. Én is segítettem. Örültem, mert szeretek traktort vezetni. Három napig hordtuk, mert időnként esett az eső. Siettünk a munkával, nehogy leázzon a szalma, mivel mi a központi kályhába ezzel fűtünk.

Belegondolni is sok, hogy ősszel mennyi mindent csinálnak az emberek.

Tóth Bence, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

Nyilas Misi, a debreceni diák

Nyilas Mihály a debreceni kollégium második osztályos tanulója. A szegény sorsú fiú ingyenes bentlakást, ingyenes konvikttust, ösztöndíjat kap, mert színjeles tanuló. Rendkívül büszke volt erre a kollégiumra, s meg volt győződve arról, hogy ilyen intézmény nincs több a világon.

Misi fekete hajú, fekete szemöldökű, sárga bőrű, mély hangú, nagy száju és nagy fogú fiú, aki nem mert nevetni, mert a fogai sárgák voltak. Alacsony termetű, törekeny testalkatú, s nagyon soványka is egyben.

Társai kezdetben nem nagyon keresik a társaságát. Labdázni nem hívják, mert nem eléggé ügyes a labdajátékokban. Amikor pakkot kapott, kicsit emberebb lett a többiek között. Érzékeny és tiszta lelkű, becsületes, segítőkész, jóhiszemű, szorgalmas gyerek. Életét örökös félelem, szorongás és lelkiismeret-furdalás árnyékolja be. Kesereg túlköltekezése miatt. Haszontalannak és könnyelműnek tartja magát. Nem szeret verekedni, ezért senkivel sem ellenkezik. Legszívesebben félrevonulva tanul, vagy sírdogál a fűvészkertben.

Kezdetben tiszteli a felnőtteket, és különbnek tartja őket magánál. Miután alkalmá lesz megismerni ezt a világot, megváltozik a véleménye. Először Orczyéknál tapasztalja meg, mennyire mások ők, mint az a világ, ahonnan ő jött. Úgy érzi, ott mindenki az ő ellensége. A szemérmes és illemtudó fiú fél kezét csókolni Orczy anyukájának, és feldúltan távozott tőlük, mikor megérkeztek a lányrokonok. Emiatt iszonyúan szégyellte magát.

Kezdeti anyagi gondjai megoldódnak. Felolvasást vállal Pósalaky úrnál, Doroghy Sanyikát pedig latinra és számtanra tanítja. Szorgalmasan dolgozik, pénzt keres, és a tanulásban is kitűnik. Elégedett az életével. A Doroghy és Török családnál tett látogatásai alkalmával rájön, milyen gonosz, önző és rosszindulatú a felnőttek világa.

A reskontó eltűnése fenekestül felforgatja mindennapjait. Ettől kezdve egy perc nyugalma sincs. Az öregúrnál hazugságra kényszerül, a sorsjegy miatt. Sorban érik a megrázkódtatások. Bella, akibe a tizenéves kölyök titokban szerelmes, megszököik a lump Török Jánossal. Ő lopta el a reskontót. A rendőrség is keresi az eminens diákot, majd Viola panasolja be. Mindennek betetőzése a lelketlen, közönyös tanárok általi kihallgatása a lopásügyben. A megalázott fiú makacsul hallgat, bár magában mondogatja, hogy „ez mind semmi, hogy ez nem számít, hogy őneki igazsága van: hogy ő van felül”. A tanároknak eszébe sem jut, hogy a kis Nyilas esetleg ártatlan. Géza bátyja megjelenése megnyugvást hoz számára. Misi határozottan és makacsul jelenti ki, hogy ő nem lesz többé debreceni diák.

Az igazságtalanul megkínzott, ártatlan gyermek a végén vigasztalást lel édesanyja szavaiban, és egyben megtalálja élete célját és értelmét: tanító lesz. Az emberiséget arra fogja tanítani, hogy „légy jó mindhalálig”.

**Gostimirović Dávid, 8. osztály,
Nikola Tesla iskola, Topolya**

Testet öltött az ősz

*Szeptember, október, november,
Itt a három őszi ember.
Esik, fúj és prüszköl,
Deresedik és ködöl.*

*A szél sárga, barna leveleket kavar,
Talpunk alatt csörög az avar.
Esőkabát, esernyő,
Ilyenkor kelendő.*

*Ősz, ősz, testet öltöttél,
Mielőtt jön a tél.
Ázunk, fázunk, szomorkodunk,
Csak a nyárra vágyunk.*

Torma Balázs, 5. osztály, Ada

RÜGYFAKADÁS

Őszi séta

Egy szép októberi napon elmentem sétálni.

A természet szomorkás hangulatban volt. A nap sugarai halványan pislogtak. Már nincs olyan meleg, kellemesen enyhe az idő. A levegőben érezni az elmúlást. Elmentem a folyó mellett, és körülnéztem az erdőben is. Miközben a fák között bolyongtam, láttam mókust, különféle madarat, szarvast és sündisznót. Figyeltem a megnyugtató csöndet. A bokrok közt egy nyúlcsalád eszegette a finom bogyókat. A fáról lehullottak a levelek. Puha, meleg avart készítettek a sündisznóknak és a kisebb állatoknak. A folyóban halak úszkáltak, és békák ugráltak a parton. Nádat és moszatot vitt az áramlat. Leültem egy padra, és néztem az őszi tájat. Sok tarka levél borította a parkot. Piros, sárga, barna és zöld kupacokba ugráltak a gyerekek. A színekben pompázó vidék szemet gyönyörködtet. Az erdőben terméseket lehet gyűjteni: makkot, gesztenyét, diót. A kis állatok is most gyűjtik be az eleséget télire. Érnek a gyümölcsök. Itt a szüret ideje. A nappalok rövidebbek, és az időjárás is fokozatosan egyre hidegebbre fordul. A kirándulásra talán ez a legalkalmasabb idő. A szántóföldek bevetve és megmunkálva állnak, szinte kopáran. Az emberek igyekeznek befejezni földjeiken a tenivalókat. Traktorzúgás töri meg a csendet.

Lassan álomszürkére vált az ég. Eleredt az eső. Hazafelé ballagva Petőfi sorai jutottak eszembe: „Itt van az ősz, itt van újra.”

Éter Máté 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

„Itt van az ősz, itt van újra...”

„Itt van az ősz, itt van újra, / Szép, mint mindig, énnekem. / Tudja isten, hogy mi okból / Szeretem? De szeretem.” Petőfi Sándor verse jut eszembe, és azon gondolkodom, hogy e vers sorai ugyanúgy hatnak rám is, mint ahogy a költőre hatottak az ősz színei. Mivel négy évszak váltja egymást, így minden évben eljön az ősz, és elvarázsol különös hangulatával.

Fáradtan, lassan bandukolok hazafelé az iskolából, és nap mint nap elem tárnulnak az ősz pompás színei. A hűvös szélben aranyárga és rőt falevelek kergetik egymást. Lábam alatt zizzen, csörren az avar. A kert virágai sorra elhervadnak, bús fejük a föld felé konyul. Nincs már élénk színük, nem száll már a levegőben pompás illatuk. Helyette a háztetők felől füst száll alá, és csiklandozza az orromat. Hiányzik a vándormadarak csicsérgése, helyette a varjak káromgása hallatszik a szántóföldek felől. A betakarítás utáni maradványokat szedegetik, és boldogan káromognak, mert tele a begyük az elszoródott szemekkel.

Reggelente ködös fémhőmályban botladozom, kezem s nyakam kabátomba húzom. Sötét felhők gyülekeznek, eső készülődik. Meggyorsítom lépteimet, nehogy bőrig ázzak, míg az iskolába érek.

**Mohai Melánia, 8. osztály,
Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva**

Rózsa Sándor csapatában

Még fiatal koromban történt ez az eset, amikor Szegeden laktunk. Szegények voltunk, és azt a keveset is, amit a szüleim saját kezükkel megtermeltek, elvette tőlünk János gazda.

Egy ilyen alkalommal eldöntöttem, hogy bosszút állok rajta. Másnap a piacra menet egy hirdetésre lettem figyelmes. A kormány nagy jutalmat ígért Rózsa Sándor betyár kézre kerítéséért. Nekem azonban nem a pénz kellett, én a bandájába akartam bekerülni. Bosszút akartam állni János gazdán és a többin is, akik a szegény emberektől elveszik a betevő falatot. A szomszédom, Matyi bácsi mesélte, aki állítólag már találkozott Rózsa Sándorral, hogy mindig este indulnak „hadjáratra”. Így egy este megbújtam a kukoricásban és vártam, vártam...

A csendet a lovak patájának zaja verte fel. Amikor megláttam a sovány arcú, komor tekintetű, felfelé sodrott bajszú, fekete kalapú zsványt, mindjárt tudtam, hogy ő Rózsa Sándor. Lovagolni gyorsan megtanultam, a terepet s a gazdákat is gyorsan megismertem. Életünk örökös menekülés, bujdosás volt. A szegényeket nem fosztogattuk, csak a gazdagoktól vettük el az értékeiket. Egyik hadjáratunk alkalmával, sikerült János gazda állapotát is elhajtanunk.

Belefáradtam az állandó hajtásba és szerelmes is lettem. Hazatértem a családomhoz, és ezzel abba is maradt az én hírhedt, cseppet sem dicsőséges betyáréletem.

Abonyi Zsóka, 6. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Kedves Pajtások!

Azt hiszem, a Rügyfakadás olvasóit és munkatársait nem kell fölvilágosítani arról, milyen fontos, elsősorban figyelemfelkeltő szerepe van a **címnek** az írások fölött. Számmomra ez is egy szempont, amikor küldeményeitek közül válogatok. A mai Rügyfakadásban is találtok néhány ötletes, olvasókat toborzó címet, mint pl.: **Égből pottyant mese, A kakastanya, A táska monológja, A csodák néha valósággá válnak...** Engem ez utóbbi érintett meg különösen, és csodaváró hangulatban kezdtem olvasni **Bajusz Árpád** fogalmazását. Nem csalódtam. A szeretetre vágyó gyerek anyja kezének melegével, hangjának simogatásával éli meg a csodát olyan intenzitással, hogy ezt az érzést, hangulatot valószínűvé tudja tenni.

A szeretet motívuma révén került a mai Rügyfakadásba a kavicsról szóló különleges írás és a körültekintő, alapos, szép jellemzés Nyilas Mihályról. Ez a két fogalmazás **olvasmányélmény** eredménye épp úgy, mint A rossz tanuló felel, a Rózsa Sándor csapatában című vagy a Padtársat megörökítő vers.

S mivel „**Itt van az ősz, itt van újra...**” ez az évszak színeivel, ízeivel, hangulatával, Petőfi Sándor sugallatára vonult be ma a Rügyfakadásba.

Jó érzéssel olvastam a múlt heti postával érkezett sok, szép írást. Örülök, hogy padéi, szajáni küldemény is van közöttük. Mindezeket a következőknek köszönöm:

Ada: Apró Andrea, Apró Zsolt, Bajusz Réka, Búcsú Áron, Cvitkó István (2 írás), Csonka Bence, Gordán Carmen, Horvát Aliz (2 írás), Illés Tamás, Istenes Gábor, Koós Enikő (2 írás), Kovács Virág, Krizsán Kamilla, Kubina Mollí, Larbah Nikoletta, Mészáros Fanni, Németh Viktória Zsóka (2 írás), Rigó Kitti (2 írás), Rind Roland, Šelemba Aleksandra, Šelemba Zsolt (2 írás), Smit Alex, Szécsényi Kata, Tóbiás Bettina, Tóbiás Alexandar, Torma Balázs, Tormás Tamás, Vajer Zsolt, Vastag Krisztina, Véber Amarilla és Vuletić Viktor.

Kisorosz: Lackó Zoltán, Popov Igor, Szili Melitta, Vó-lenter Martin,

Magyarok: Bajusz Árpád, Bosznai Edina, Kovács Orsolya, Újházi Dániel,

Óbecse, Samu Mihály iskola: Brada Tamás, Buzás Roland, Firsing Karolina, Papp Orsolya, Dankó Nikoletta, Csőke Éva, Berta Brigitta, Popov Livia, Markov Konrád, Nagy Kornél és Tóth Bence,

Padé: Jakus Gergely,

Szaján: Domonkos Fanni, Kormányos Balázs, Kormányos Réka, Süli Szibilla,

Topolya, Csáki Lajos iskola: Dudás Kata, Éter Máté és Rakk Réka,

Zenta, Thurzó Lajos iskola: Janyity Petar, László Árpád, Megagya Sára, Pék Sára Borbála, Sándor Erik és Surányi Anna.

Eredményes tanulást és írásra serkentő élményeket kíván:

Tomán Mária

Orlando Bloom

A Gyűrűk Ura tündéjeként vált világszerte ismertté, de aki itt megszerette, az nem csalódott benne A Karib-tenger kalózaiban sem. Közben több más filmben is játszott, főleg romantikus vígjátékokban vagy bűnügyi történetekben. Képzelt interjúnk Orlando Bloommal készült.

– A gyermekkorod mennyire befolyásolt abban, hogy színész legyél?

– Mondhatni, eléggé. Van, amikor az élet érdekesebb, mint egy film. Az én gyermekkorom legalábbis nem volt bonyodalommentes. A nevelőapámat korán elveszítettem. Testvéreimet, Samanthát – aki egyébként szintén színészkedik – és engem anyám, valamint családunk barátja nevelt. Azután tizenhárom éves koromban anyám közölte velem, hogy valójában a vér szerinti apámról van szó. Sokan azt gondolnák, hogy alapvetően érzékeny vagyok, márpedig szeretek dacolni. A színészet is egy daczól fakadt. Gyerekkoromban már megfogalmazódott bennem a színészkedés iránti vágy. Diszlexiás voltam, rosszul olvastam, de úgy gondoltam, hogy márpedig én mégis színész leszek. Tervemet siker koronázta, először egy színházhoz csatlakoztam, majd pedig ösztöndíjat nyertem a Brit-Amerikai Dráma Akadémiára.

– Gyorsan lehetőségekhez jutottál?

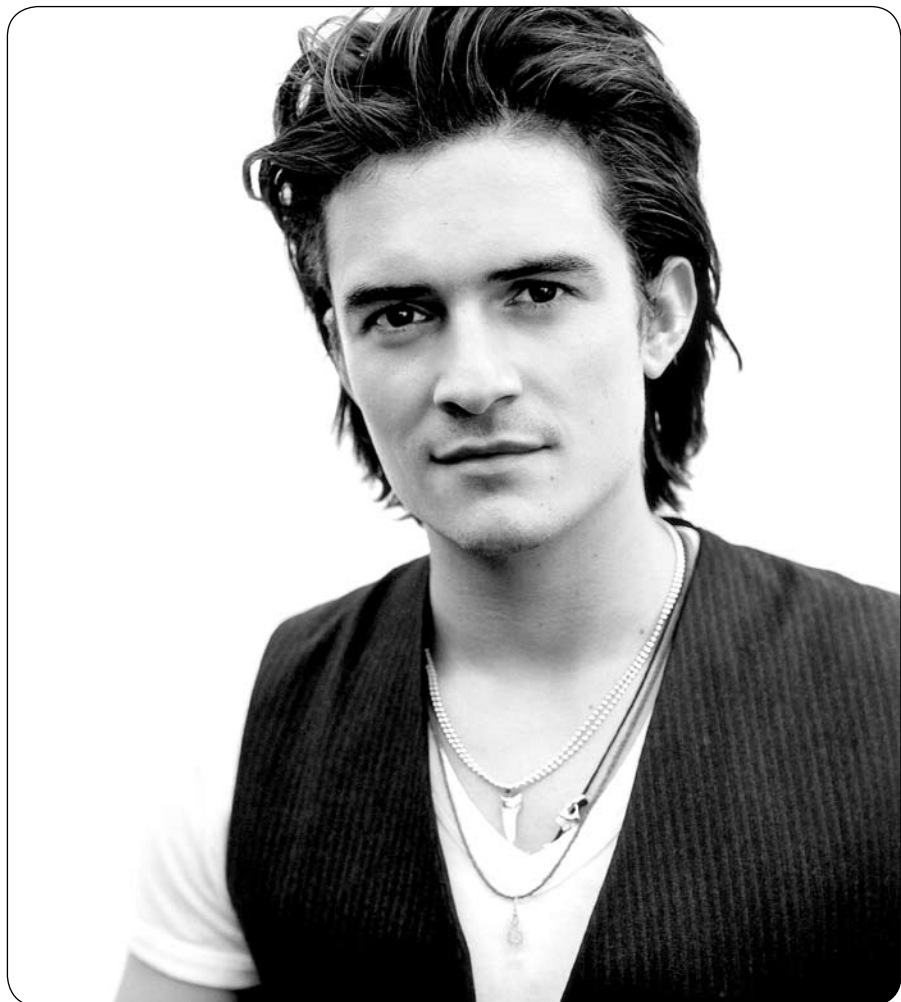
– Először két tévéshowban szerepelhettem, majd pedig megkaptam első filmszerepemet a Wilde-ben, amely Oscar Wilde első szerelmeiről szól. Ez lett majdnem az utolsó filmszerepem is. Figyelmetlen voltam, és leestem a barátom teraszáról. Három emeletet zuhantam, és eltörtem a gerincemet. Az orvosok nem sok esélyt láttak arra, hogy valaha is talpra álljak. Azután megint előjött bennem a dac, és tizenhárom nap múlva a saját lábamon hagytam el a kórházat. Nemcsak hogy életben maradtam, fel is épültem. Ez számomra felért egy nagy csodával.

– Ezek után lenyugodtál, vagy még mást is kihozott belőled a dac?

– Természetesen utána megígértem, hogy lenyugszom, de egyszerűen adrenalinfüggő vagyok. Nem tehetek róla, nagyon vonzanak az extrém sportok, a bungee jumping, a szörfözés, az ejtőernyőzés. Közben jött A Gyűrűk Ura, amely világhírnevet hozott, ezzel együtt pedig a sikerrel járó mámort.

– Szeretted ezt a szerepet?

– Nagyon, az egész filmet és a világot is. Komolyan vettük a szövetségünket. Forgatások között is ápoltuk a tünde-kapcsolatot.

Tünde-tetkót is készítettünk.

– A siker nem gondolkodtatott el azon, hogy jobb lenne, ha kevésbé veszélyes sportokat üznél?

– Ellenkezőleg. Inkább kedvet kaptam a kaszkadőri munkához. Ilyenkor mindig macskának képzeltem magamat. A macska felugrik az asztalra, és nem inog meg utána. Csak megáll... Ilyenek a tündék is. Kecses, kifinomult a mozgásuk minden pillanatban.

– Te is olyan voltál, mint egy macska?

– Nem éppen. Nem úsztam meg sérülések nélkül a „mutatványaimat”. Eltört néhány bordám, de akárcsak a sportolás folyamán szerzett sérülések, ezek sem tántorítottak el a kihívásoktól.

– Egyáltalán milyen sérüléseket szenvedtél sportolás közben?

– Ezt elég nehéz felsorolni, de teszek egy kísérletet. Amikor rögbiztem, eltört a bal kezem, háromszor betört a koponyám és az orrom is. Svájci sielésem során eltört

a jobb lábamat. A bal lábam akkor tört el, amikor motorbalesetet szenvedtem. A jobb csuklóm pedig, amikor snowboardoztam.

– Közben pedig a tündék világából a Karib-tengerre hajózáltál...

– Ez egy érdekes dolog. Ha egy színésznek a karrierje során összejön egy akkora sikerű filmben való szereplés, mint A Gyűrűk Ura, akkor elégedett lehet. Ehhez képest A Karib-tenger kalóza szintén nagy film lett, ami akárcsak A Gyűrűk Ura, folytatásokat eredményezett. Valóban boldog lehetek, hogy nekem mindez összejött.

– Az idei évben mire összpontosítottál?

– Filmezés után színpadra vágytam. Az idén nyáron először léptem fel Broadwayben, a Rómeó és Júliában, mint Rómeó. Ami pedig a filmezést illeti, újból A Gyűrűk Ura világában találtam magamat, ismét Lagolas lehetek, ezúttal a Hobbitokban.

L. M.

Arany János

Toldi

(Részlet)

*„Meg kell ma itt halni tudod egyikünknek,
Nem szükség a hajó oztán holt embernek.”
Ilosvai.*

1.

Fölvevé a hajnal piros köpenyegét,
S eltakarta vele az égboltnak felét,
De nem volt oly kényes a bársony ruhába;
Hogy be ne pillantson a szegény csárdába.
Betekint félszemmel egy törött ablakon,
Hát csak a cimbalmost látja benn egy padon,
Kinn sem lát egyebet az öreg szolgánál,
Aki dolgát végzi jó Rigó lovánál.

2.

Aztán szétekintte Pesten és Budában,
Nézegette magát a széles Dunában:
Duna folyóvíznek piros lett a Habja,
Közepén egy barna csónak úszott rajta.
A csónakban Toldi, nem egyéb evezett,
Messze felborzolta a lapát a vizet;
Fényes apró csöppek hulltak a magasból,
Mintha zápor esnék piros kalárisból.

3.

Csakhamar is átkelt Toldi a nagy vízen,
Megköté csónakát a budai részen,
Kiszállott belőle s nagy-sebesen méne,
Hogy keressen olyat, ami neki kéne:
Szép aranyos fegyvert és ruhát magának,
Cifra új szerszámot jó Rigó lovának,
A Rigónak, akit hozott hű szolgája,
Mert otthon is az volt kedves paripája.

4.

Vett is amit kívánt: paizst, szépet, nagyot;
Dolmányán a szabó parasztot nem hagyott,
Mindenütt belepte az aranyaszománt;
Vett sisakot, páncélt, hét tollú buzogányt,
Kopját is, gerelyt is, mindenféle fegyvert,
Melyeket Budán a legjobb kovács vert;
Ezüstös, aranyos, sallangos szerszámot;
Egy szó annyi mint száz: mindent megvásárolt.

5.

Hogy a csárdába ért, felöltözött szépen,
Tollas buzogányát forgatá kezében,
Akkor bútt fel a nap az ég karimáján,
Meg is akadt szeme a fiú ruháján.
A Rigó sem az volt, aki tegnap estve,
Sárral, úti porral szürke színre festve,
Hanem fekete, mint a fekete bogár,
Elsikamlott szőrén a fényes napsugár.

6.

Hát mikor ráadták a nyalka szerszámot,
Mint illett neki, hogy ragyogott, csillámlott!
Mikor hátára ült jó gazdája Toldi,
Körülnézte magát s elkezdett táncolni.
Akkor „hopp!” s mint a szél, aki most szabadul,
Vitte Toldit a ló oly kegyetlen vadul;
Bence könnyes szemmel ballagott utána;
Fájt, hogy búcsút sem vett tőle kis gazdája.

7.

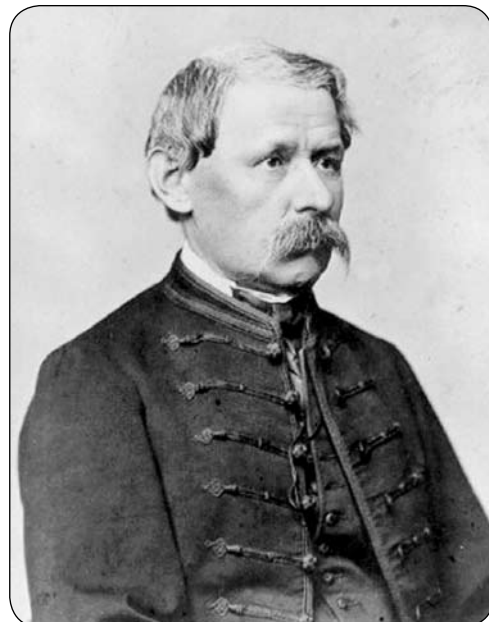
Mi történt ezalatt a budai szélen?
Hallgassatok rá csak, azt is elbeszéltem.
A király sátora vala ott felvonva;
Tiszta kék selyemből volt a sátorponyva;
Róla, mint az öklöm (ha kicsit nem mondok),
Lógtak köröskörül oly nagy arany bojtok:
Messze kiömerszett a többitől, bátor
Egymást érte ottan a sok úri sátor.

8.

Drága karos rengők dagadóra tömve,
Bársonnyal bevonva, arannyal áttörve,
Álltak a sátorban gyönyörű szép renddel,
Kiknél szebbeket már nem képzelhet ember.
Egy öreg szék is volt a kellő közepén,
Fényes drágakővel kipitykézve szépen,
Nagy arany körmével a földet karmolta,
Mely bársony pokróccal szinte bé volt vonva.

9.

A sátrak el voltak rekesztve korláttal,
Tilos volt parasztnak lépni azon átal;
Kívül fegyveres nép és tömérdek ember
Az üres sátrakat majd elnyelte szemmel.

Duna partjaig nyúlt a korlát kétfelül,
Nagy üres tér maradt a korláton belül,
Olyan, hogy egy marhavásárnak is elég
Lenne, ha a marhát oda eresztenék.

10.

Duna-partban egy nagy zászló volt felütve,
S tarka-barka csónak a nyeléhez kötve;
Nemkülönben pedig a pesti oldalon
Lobogó odafenn, csónak volt a habon.
Széles utca a víz: ember a sövénye;
Közepén a sziget nyúlik fel beléje,
Gyilkos sziget volt ez: már hetednap óta
Vérrel élt, mikép a vérszopó pióca.

11.

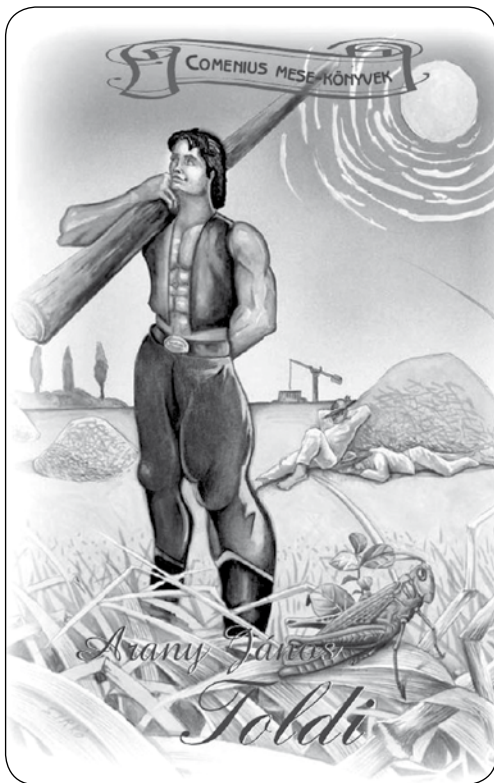
Egyszer jön a nagy cseh Buda vára felől,
Táncol nagy lovával a korláton belől;
Káromkodik csúnyán, a magyart böcsméri:
Hogy nincs, aki merje magát vele mérni.
De imé hirtelen a pesti oldalon
Nagy örömjaj támad és nagy riadalom:
Ismeretlen bajnok fekete paripán
Vágtat a zászlóhoz és mérközni kíván.

12.

Sisakellenzője le vagon bocsátva,
Csúcsáról fehér toll libeg-lobog hátra;
Toldi (mert hisz' ő volt) a tollat levészi,
Mindjárt ott teremnek a király vitézi,
S eveznek a tollal, mint hogy tisztök tartja,
A cseh bajvivóhoz a budai partra;
Vérszín a cseh tolla, fölcseréli vele:
A bajra hívásnak volt e dolog jele.

13.

Ezalatt a várba gyors híradók mentek.
A király lejött és sok nagyúri rendek,
A két bajnok pedig csónakon egyszerre

Indult s érkezett meg a bajvívó helyre.
Ott Miklós, mihelyst partot ért a lába,
Csónakát berúgta a széles Dunába:
Mintha korcsolyázna, futott az a habon,
Partba vágta orrát a pesti oldalon.

14.

Cseh vitéz kérdezé: miért cselekedte,
Hajóját a Dunán hogy eleresztette?
„Nem egyébért, vitéz” Miklós így felelt meg,
„Hanem hogy egy csónak elég egy embernek:
Egyikünknek itt ma gyászos lesz a vége,
S nem lesz a halottnak hajóra szüksége.”
Monda Toldi, avval kezét összetette,
Buzgón fohászokodva Istent említette.

15. Azután így szóla: „Vitéz! addsa kezed:
Te sem bántál soha, én sem sértettelek;
Ha haragunnál is, egy órád sincs hátra,
S a halálos ágyon ki meg nem bocsátna?”
Erre a cseh nyujtá vaskesztyűs tenyerét,
Hogy összeroppantsa vele Miklós kezét;
Észrevette Miklós a dolgot előre,
S a cseh barátságát jókor megelőzte.

16.

Összeszedte Toldi roppant nagy erejét,
S megszorítá szörnyen a bajnok tenyerét;
Engedett a kesztyű és összelapúla,
Kihasadozott a csehnek minden ujja.
S mint mikor tavasszal, ha látgy idő fordul,
A házak ereszén a jégcsap megcsordul:
Úgy csordúlt ki a vér minden ujja végén.
Elszörnyedt a bajnok Toldi erősségén.

17.

Aztán megragadta Toldi csak úgy kézzel,
Rángatá a csehet szörnyű erejével,
Ropogott keze közt, elolvadt a teste;
Végre így könyörgött a cseh térdre esve:
„Kérek édes fiam! ne kívánd halálom,
Minden vagyonomat ím neked ajánlom,
,Tizenkét vitéznek drága sok marháját,
Vitézlő magammal minden apródságá”

18.

Toldinak a szíve hajlott a kérésen,
„Legyen úgy” felelte, „marhádat elvészem,
De azt is korántsem magamnak kívánom,
Két vitézt megöltél: az anyjoknak szánom.
Most, mint alamizsnát, megadom életed.
Hanem tégy hit alatt erős ígéretet:
Hogy habár mély tenger nyelné el hazádat,
A mi országunkra mégsem teszed lábad.”

19.

Mindent felfogadott a bajnok ijedten,
S békével mentek a csónak felé ketten:
Hát egyszer a nagy cseh, nekihazakodva,
Toldihoz hátulról hozzávág orozva.
Szerencse, hogy Toldi a Duna tükrében
Meglátta s megkapá a kardot kezében.
Leborult a nagy cseh: „Kegyelem! irgalom!”
„Eredj, kérd Istentől: útat megmutatom.”

20.

S amely kardot ő az álnok csehtől elvett,
Avval adott néki örökös kegyelmet.
Ízibe elmetszé fejét a testétől,
Piros lett a nagy kard gazdája vérétől.
Toldi felmutatja a fejet a kardon,
Nagy rivalgás támad kétfelől a parton:
Tapsolnak, kiáltnak, zászlót lobogtatnak;
Buda nagy hegyei visszakurjongatnak

Kedves Olvasó Tanulók!

Nagyon ismert történet képezi mai rovatunk témáját. Arany János Toldi-trilógiájának első része.

Tizenkét ének, amelyben a Toldi-legenda kerül elbeszélésre: Toldi Miklós elindulása Nagyfaluból és megérkezése Budára, a királyi udvarba. Közben számos – köztük három nagy próbatétellel.

Ki is ez a Toldi? Csak egy nagyon erős ember? Egy 14. századbeli transformens? Sokkal összetettebb személyiség. Nem véletlenül róla írt elbeszélő költeményt Arany János a forradalom előestéjén. Az ő példája mutatja ugyanis – kivetítve a nemzetre –, hogy a nagy erő, a hősiesség, az erőszakos fellépés nem elég a boldoguláshoz.

Mi is Toldi alapvető konfliktusa? Hogy bátyja, a rókaalkú György paraszti sorban hagyta? Nem élheti a nemes ifjak életét? Nemcsak ez. Még inkább, hogy művelődés hiányában egy nagyerejű erőszakos ember maradt. Ez sodorta főbenjáró bűnbe – gondolkodás nélkül embert ölt.

Hogyan váltja meg magát? A háromszori próbatétellel. Legyőzi a farkasokat. Megállítja a dühödöt bikát. Legyőzi a cseh vitézt. Mindez nem lenne elegendő. Akkor váltja meg magát a halálos büntől, amikor nem emberi erejét, hanem nagyságát mutatja meg. Amikor nem az erőszakot, hanem a megbocsátást tartja az ellenfél igazi legyőzésének. Először ugyanis megkegyelmez a cseh vitéz életének. Csak az orvtámadás után végez vele. I. Nagy Lajos király is ezért menti fel a bűne alól.

Ez a Toldi egyik legfontosabb jelentése. Ezt kell megérteni a házi olvasmányt elemző tanulóknak is.

Jó olvasást!

Bence Erika

A hónap filmjének említik, és már sokan nagyon várták. A Thor 2., avagy a Sötét világ a napokban került a mozikba. Thor ezúttal a Föld és a Kilenc birodalom védelméért száll harcba, egy eddig az árnyakban bujkáló ellenséggel, aki az egész univerzumot magának akarja. A Thor és A bosszúállók eseményeit követően a Sötét világban Thor a világegyetem rendjéért száll síkra, eközben azonban egy ősi faj, a bosszúra szomjazó Malekith vezetésével visszatér, hogy az egész univerzumot sötétségbe taszítsa. Még Odin és Asgard sem tud szembeszállni azzal az ellenséggel, akivel Thornak szembe kell néznie. Veszélyes úton indul el, amely során újra találkozik szerelmével, Jane Fosterrel, és fel kell áldoznia mindent, hogy megmentse a világot. Nagyjából erről szól a második rész, amely a Marvel-képregényekből készült adaptációkra jellemzően, azok számára is kifejezetten élvezhető lehet, akiktől egyébként távol áll a képregények világa.

A Thor-rajongók szerint a Sötét világ hozza mindazt, amit az ember elvár tőle: látványos, izgalmas, ráadásul vicces is. Chris Hemsworth Thorként továbbra is jóképű, Natalie Portman Jane-je egyszerre kemény és védtelen, Tom Hiddleston Lokija pedig tarol mindegyik jelenetben, amelyekben megjelenik. Rajtuk kívül láthatjuk még többek között a legendás Sir Anthony Hopkins, mint Odint, valamint Christopher Ecclestone, aki Malekithet formázza meg. A filmet Alan Taylor rendezte, ez pedig eleinte gondba ejtette Chris Hemsworthöt:

– Az első Thor-filmnél nem a pénz motivált, hanem hogy Kenneth Brannagh-val forgathattam együtt. Óriási volt látni, ahogy dolgozik. Shakespeare-színész létére képes volt úgy megrendezni a filmet, mintha egész életében képregényeket olvasott volna, pedig talán egyet sem látott. Tervezte a folytatást is elvállalni, de zsúfolt életébe nem fért bele egy újabb Thor. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem váltam idegessé, amikor megtudtam, hogy nem ő rendezi majd a filmet. Az viszont még jobban zavart, hogy miközben az előkészítés már javában zajlott, nem volt rendezőnk, és két hónapig fogalmam sem volt, kivel dolgozom majd. Alan Taylor jó választás lett, ismertem a munkáit a tévéből, és nem csalódtam benne. Neki köszönhetjük például a sok külső felvételt, mert nagyon szereti a természetes fényt és mindent, ami nem mesterséges. Több improvizálási lehetőséget is adott a színészeknek – mesélte Chris a film bemu-

Thor ismét hódít

tatója előtti sajtótájékoztatót, és mint kiderült az egyik legviccesebb jelenet épp a színész ötlete volt.

A Thor 2-t komorabbra, sötétebbre terveztek. A fantasy helyett erősebben jelennek meg a sci-fi elemek, és a szereplők tétjei is emelkedtek, hiszen Thornak, Odinnak és az Asgardba látogató Jane Fosternek szörnyű veszteségekkel kell szembenézniük. Ami még élvezhetővé teszi a filmet, hogy váratlan jelenetek borzolják a kedélyeket, a drámai pillanatokat, pedig humorral oldják fel.

A Thor-filmek meglepetése mindenképpen a mostohatestvér Lokit alakító Tom Hiddlestone. A híresztelések szerint Alan Taylor rendező eredetileg kisebb szerepet szánt a börtönben sínylődő Lokinak, de rajongói nyomásra kibővítették közreműködését. Az utómunkálatok ezért lázas hangulatban folytak, olyan jeleneteket is hozzáírtak a filmhez, amelyek nem voltak benne a szöveggönyvben. Tom Hiddlestone a Sötét világ üde színfoltjának is emlegetik, aki sokat hozzátesz ehhez a nyomorult karakterhez. Egyesek szerint Loki érdekesebb Thornál. Christ beszámolt arról is, hogy Tommal már-már testvéri kapcsolatot alakítottak ki, elvégre a pályájuk is nagyjából egyformán alakult, mivel mindkettőjüknek a Marvel-filmek hozták meg a nagy kiugrást:

– Hasonlóan gondolkodunk, és nagyon jól tudunk együtt dolgozni. Úgy ismer már, mint a testvéreim, és ez segít abban, hogy a filmben is testvéreket alakítsunk. Egyszer

elmentünk egy hétvégi kirándulásra, én, a testvéreim és Tom. Ha valaki kívülről figyelt bennünket, meg nem mondta volna, ki nem tartozik a családhoz. Jobban is néz ki, mint én, nem is csoda, hogy nagyobb a rajongótáborra – állítja Chris.

Valóban, Thor mostohatestvérét a közönség annyira megszeretett, hogy az őt alakító színészt, Tom Hiddlestone-t szűnni nem akaró taps és ováció fogadja a fesztiválokon, saját rajongótáborra is van Loki's Army, azaz Loki hadserege néven. Hemsworthöt nem zavarja, hogy nem ő, hanem színésztársa vált nagy kedvenccé, mint mondja, így neki sokkal nyugalmasabbak a napjai:

– Bárhová megyünk, ragaszkodom, hogy Tommal egy napon érkezünk, lehetőleg ugyanazzal a géppel. A reptéren neki vagy két óra, mire elszabadul a sikoltozó rajongóktól, még javában aláírásokat osztogat, miközben én már a szállodában pihenek. Örülök a sikerének, én is tagja vagyok a Loki's Armynek – mondta Chris, akinek ugyebár mindkét vér szerinti testvére, Liam és Luke is színész. Miután megkérdezték tőle, hogy vajon közöttük felütötte-e a fejét a szakmai irigység, negatív választ adott:

– Bulmanben nőttünk fel. Gyerekkorukban mindenben összevesztünk, a távkapcsolótól a nagyobb szelet húsig, és néha verekedtünk is, de a szakmai féltékenység ismeretlen fogalom közöttünk. Remélem, egyszer majd forgatunk egy Hemsworth tesók filmet is – felelte Chris Hemsworth.

Összeállította: L. M.

Barbie Lo

Jennifer Lopezből, azaz JLo-ból Barbie lett, még hozzá a saját kívánságára. Állítólag az énekesnő-színésznő régóta vágyott arra, hogy Barbie baba készüljön róla, így aztán a Mattellegyártotta a játékot ipari mennyiségben. Ezentúl tehát bárki vásárolhat magának Jennifer Lopez babát. Miután a babák megjelentek, a sztár arról számolt be a médiának, hogy rengeteg lehetőséget lát a Barbie-k világában, része akart lenni az egésznek, mert ez számára egyfajta halhatatlanság. A kis rajongók örülnek, de cinikus megjegyzések is akadnak: egyik ilyen szerint kár, hogy a baba nem tükrözi Jennifer Lopez telt idomait.

Rosszul lett?

Justin Bieber körül is hangosak a hírek mostanában. Habár az MTV EMA a legjobb férfielőadó címet adta neki, az utóbbi időben inkább csak a botrányairól és az infantilis viselkedéséről hallani. Persze az is lehet, hogy mindez csak egy lejárató hadművelet része. Nemrég például több mint egy órát késett a koncertjéről, azután valaki egy vizes palackot vágott hozzá, mire ő elejtette a mikrofonját, majd egy szó nélkül lesétált a színpadról, és vissza sem ment. Az MTV EMA díjat is videóüzenetben köszönte meg, nem jelent meg személyesen. Először szakmai kötelezettségre hivatkozott, később viszont azt osztotta meg a rajongóival, hogy rosszul lett. Üzenetében írta, hogy gyomorrontást kapott, persze ez nem jelenti, hogy hosszabb szünetet tartana. A Beliebereket arról biztosította, hogy egy ételmérgezés nem retenti el, egy hirtelen jött betegség nem akadályozza meg a szórakoztatásban, és habár durva napjai voltak, a show-nak folytatódnia kell!

A csúcsra tört

Katy Perry pozitív energiákat sugárzó dala, a Roar és annak khumortól sem mentes videója úgy látszik meghozták hatásukat. Ráadásul az egész Prism című stúdióalbuma is döbbenetes sikereket ért el. Azóta Katy Perryre kíváncsiak a legtöbben, legalábbis az egyik társas oldalon. Katy Perry így letaszította a képzeletbeli trónról Lady Gagát és Justin Biebert, sőt Barack Obamát és Taylor Swiftet is. Az énekesnő szépen lassan hajtotta végre az online térhódítást, de a kitartás úgy látszik meghozta a várt hatást. Jó példával szolgálhat bárki számára.

Top 10

1. John Newman: Cheating
2. Ylvis: The Fox
3. Lily Allen: Somewhere Only We Know
4. Ellie Goulding: How Long Will I Love You
5. Eminem feat. Rihanna: The Monser
6. Little Mix: Move
7. Lorde: Royals
8. One Direction: Story Of My Life
9. Robbie Williams: Go Gentle
10. Paramore: Daydreaming

Mindent lefotóz a labdakamera

Elkészült a világ legegyszerűbben használható panorámakamerája: a Panonót csupán fel kell dobni, és mindent lefotóz maga körül. Alapötletét két évvel ezelőtt dolgozták ki a Berlini Műszaki Egyetem kutatói. Bár a hamarosan gyártásra kerülő végleges változatban is 36 darab digitális kamera rögzíti a környezetet, az eredeti prototípustól eltértek a készítők, mert az eladhatatlanul drága lett volna.

A zöld gomb a Panono exponálógombja, a lyukak pedig a kamerák

Az új, Panono névre keresztelt modell kisebb elődjénél, működési elve pedig azonos: a gömbkamerát elég feldobni a magasba, automatikusan exponál, használójának pedig csak az a dolga, hogy el is kapja a zuhanás végén. A gömbkamera iOS-es és androidos készülékekkel képes együttműködni egy erre a célra fejlesztett applikáció segítségével. A program a beérkező képeket feltölti egy felhőtárhelyre, ahol azok feldolgozása és pontos összeillesztésük megtörténik. A végeredmény pedig egy 360 fokokörbenézést biztosító interaktív felvétel.

Mivel minden egyes beépített kamera két megapixeles képet rögzít, egy teljes panorámafelvétel 72 megapixeles felbontású fotót jelent. Ez elég nagy felbontás ahhoz, hogy a Google Street View panorámáihoz hasonló módon bele lehessen zoomolni a kisebb részleteket is.

A Panono belsejében az okostelefonokéhoz hasonló gyorsulásmérő dolgozik, így tudja megállapítani azt, hogy mikor érte el a maximális magasságot, amikor exponálni kell. A beépített kamerák mindegyike fix fókusszal rendelkezik, a záridő és a rekeszbeállításai automatikusak. Mivel a gömbkamera ki tudja számítani a gyorsulásból, hogy mikor fogja elérni a maximális magasságát, képes pont abban a pillanatban exponálni,

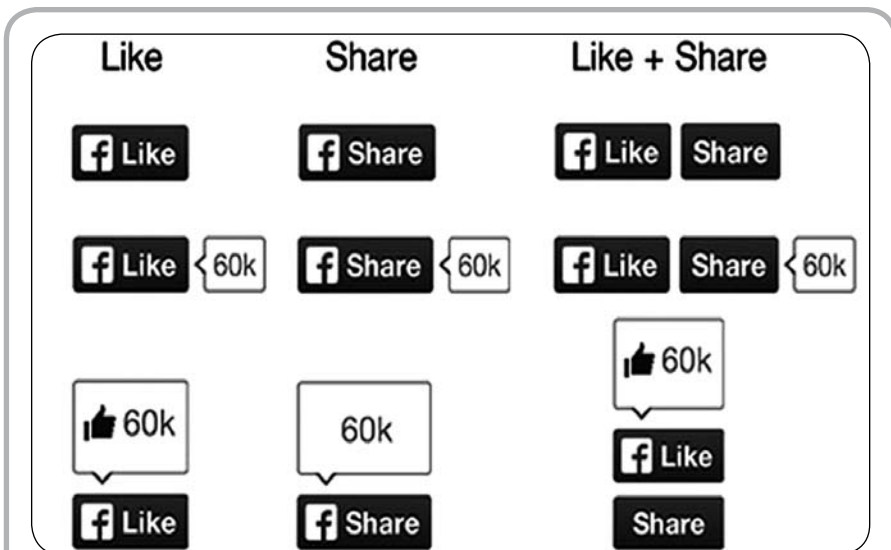

A fotós mindig rajta lesz a képen

amikor a Panono a legkevesbé mozog, így a kész fotó nem mozdul be.

A fejlesztők az éjszakai vagy más speciális fotózási lehetőségek használata érdekében állványról is használhatóvá tették a kamerát. A Panono gyártásához az Indiegogo közös-

ségi ötletportálon gyűjtenek pénzt, a tervek szerint a készülék első példányait a jövő év közepén vehetik kézbe előrendelői. Aki hajlandó előzetesen beszállni a gyártásba, nettó 500 dollárért veheti meg a gömbkamerát, a teljes ára pedig nettó 600 dollár lesz.

Átszabják a lájkgombot

A Facebook lájkgombjai már 7,5 millió oldalon található meg. A tetszésnyilvánításra és a cikkek, blogbejegyzések, termékoldalak megosztására szolgáló gombok naponta 22 milliárd alkalommal jelennek meg a képernyőkön.

Az új lájk és megosztás gombokról egyaránt eltűnik a jól ismert, felfelé mutató hüvelykujjú kéz. Az új ikonok a közösségi oldal jellegzetes kék színét fogják viselni, és a társaság f betűs logója kerül a kéz sziluettje helyére. A kéz egyedül akkor jelenik majd meg, ha a gomb felett megjelenik a megosztások száma. Az új gombok bevezetésére fokozatosan kerül sor az elkövetkező hetek során.

A madarak hálája

Élt egyszer réges-régen a Balaton partján egy nagyon-nagyon öreg ember. Senki sem tudta, hogy hány esztendő: talán mindig is élt. Annyi bizonyos, hogy az idős emberek is úgy emlékeztek rá, hogy már az ő gyermekkorukban is vén volt.

Senki sem ismerte, senki sem szerette úgy a Balatont, mint ez a furcsa, magányos kis öregember. Ismerte a nádasok rejtelmes világát, a tó halait, s hosszú élete alatt még a madarak nyelvét is megtanulta. Esténként, ha kint üldögélt ócska ladikjában a nádasban, és furulyájával a madarak beszédét utánozta, mindig akadt sirály, vöcsök, cankó, amelyek felelgetett neki. Sokszor még a halak is odagyűltek csónakja köré, s volt olyan is, amelyik kidugta ezüstös fejét a vízből, s úgy figyelte, mit is csinál a kis öregember.

Szerette is nagyon a vizek minden lakóját: sohasem felejtett el finom kenyérdarabkákat szórni az éhes sirályoknak, s közben úgy beszélgetett velük, mint a gyerekekkel. Ha valamelyik vízi barátja csapdába esett, vagy bajba jutott, sietett segíteni: ha vadászokat látott, figyelmeztette a madarakat, s ha az orvhalászok jöttek, éles szigonyaikkal, messze hajtotta a csukákat a nádastól.

Amíg tudott, dolgozott az öregember, amikor azonban már nagyon megöregedett, nem tudott mást, mint hálót foltozni vagy kosarat vinni a piacos asszonyoknak. Azok aztán vetettek neki egy kis kenyeret, gyümölcsöt. A halat nem ette meg a világ minden kincséért sem, a halászkótló is csak kenyeret s tojást fogadott el munkájáért. Így tengette életét a kis öregember, de estefelé, ha kint üldögélt a nádas vizén ringatózó ócska ladikjában, mégis nagyon boldog volt. Kis furulyáján vidáman muzsikált a hegyeknek, vizeknek és magamagának, feje felett repkedtek kedves madarai, s időnként feldobta magát mellette a vízből egy-egy ezüstös halacska.

Történt egyszer, hogy miközben az öreg elbóbiskolt csónakjában, nagy felhő ereszkedett a víz fölé. Valahonnan a Badacsony felől hajtotta erre a szél, bömbölve száguldott át hegyeken-völgyeken, földig hajtotta maga előtt a fákat, s felbolydította a vizet seprő nádasok egész világát. Ezernyi madár repdesett riadtan a víz felett; vijjogtak a sirályok, élesen kiáltozva vigyázták nádi fészkeiket a gémelek. Igazi ítéletidő volt. Egy nagy hullám az öregember ladikját is elsodorta a parttól, s hajtotta, hajtotta befelé a hatalmas vízre.

Hiába igyekezett a part felé evezni a kis öregember, ócska evezője eltört, s a szél kedvére dobálta a kis lélekvesztőt. Mit tehetett volna mást az öreg: lefeküdt a csónak fenekére, s várta, hogy vagy neki lesz vége, vagy a vihar. „Elég öreg vagyok – gondolta magában –, s egyszer úgyis meg kell halnom.” Csak a madarakat, halakat, szelíd vízi barátait sajnálta itthagyni nagyon. De mindegy volt már minden, a dereka megroppant a nagy

erőfeszítésben, talán fel sem tudott kelni. Egy darabig bámulta a feje felett kerengő nagy fekete felhőt, aztán elaludt vagy elalélt – ki tudná megmondani?

Amikor felébredt, olyan csendes volt a hatalmas víz, mintha sohasem barázdálta volna a kegyetlen vihar. Az ócska ladik békésen ringatózott a tükörsima tó közepén. Az öreg körülnézett. Mégsem vitte el hát az a nagy fekete felhő örökre? Megpróbált felkelni, de bizony mozdulni is alig tudott, s ha tudott volna, sem ér vele sokat, hiszen evezője eltörött. Ahogy azonban a felkelést, fordulást erőltette, látja ám, hogy a ladik fenekén ott van vele kedves nádfurulyája. „No – gondolta –, ezzel sem furulyázom már sokat!” De azért lassan odanyúlt érte, s aztán, már csak megszokásból is, belefújta.

Hát amikor megszólalt a furulya, egyszerre, nagy suhogással, egy sirálycsapat repült a ladik fölé. Előbb magasan keringtek a madarak, aztán egész a csónakig leereszkedtek, s nézegették, mi történhetett a kis öregemberrel. Körbe-körbe repkedték a csónakot, s tanakodtak, mit is tegyenek. Az öreg meg csak fújta kedves furulyáját. Azt fújta rajta, hogy: „Éhes vagyok... éhes vagyok...”

Erre hirtelen elrepültek a sirályok, s az öreg egyedül maradt a nagy vízen. Elmúlt egy fél óra, talán egy óra is, s egyszer csak mit lát az öregember? Nagy sirálycsapat közeledik a csónakhoz, s mindegyik madár csőrében egy kis darabka kenyér. Amit a jó emberek nekik szórtak a vízbe, azt most elhozták bajba jutott öreg barátjuknak.

Egymás után ledobták a finom kenyérfalatkákat a ladikba. Az öreg lecsillapította éhségét, majd megint elővette furulyáját. A madarak most már egész közel repültek a csónakhoz,

hogy meghallgassák, mit mond. „Fázom... fázom...” – furulyázta az öreg, s egyszer csak látja, hogy a sirálycsapat megint nekivág a levegőégnék, s nagy vijjogással a parti nádasok felé tart.

Ott aztán bizonyára elmondták a többi madárnak is, hogy nagy bajban van a furulyás öregember, mert hamarosan hangos kerepeles, vijjogás, rikácsolás verte fel a nádi birodalmat. Egyszeriben minden madár segíteni akart. Repültek rejtett fészkeikhez. Hoztak is onnan annyi jó puha fészektollat, hogy egész dunyhára való kitellett volna belőle. Hozott a vöcsök, a cankó, a nádirigó, a gém, s még a nagy fehér gólya is odahullajtott egy-két fehér tollat. Hamarosan olyan jó meleg nyoszolyát készítettek az öregnek, hogy odahaza sohasem aludt még olyan puha ágyban, s nem alszik olyanban tán még a királylány sem.

De az öreg csak fújta tovább a furulyáját: „Haza akarok menni... Haza akarok menni...” A sirályok megint elrepültek tanácskozni. Hogy aztán hogyan értették meg a jóságos öregember kívánságát a halakkal, azt már senki sem tudná megmondani.

De alighanem mégis megértették, mert egyszer csak éri ám az öreg, hogy mozdul a csónak. Három óriási fogas, három hatalmas ponty, három félmázsás harcsa vette körül a ladikot, s húzta-tolta a part felé. Hatalmas uszonyaik úgy verték a vizet, mintha csak motorcsónak szántott volna végig a színén.

Így vitték haza a tó lakói bajba jutott öreg barátjukat, aki aztán hamarosan megint talpra állt, s még sok-sok éven át furulyázott a parti nádasokban, embereknek, halaknak, madaraknak.

Lipták Gábor meséje

HOROSZKÓP

KOS

Eljött az ideje, hogy befejezd függőben lévő teendőidet. Ha valami újba vágnád a fejszéd, előbb le kell tudnod a még előtted álló feladataidat. Szeretnéd, ha kicsit pörgősebben alakulnának a dolgaid, de ez nem az az időszak. Légy nagyon türelmes és próbáld meg élvezni, hogy végre nem kell kapkodnod!

BIKA

Az utóbbi időben egyre többet ábrándozol valamiről. Ideje megvalósítanod tenned elképzeléseidet! Tökéletes az időzítés az új kezdetekhez, úgyhogy ne habozz tovább: cselekedj! Végre kezdud úgy érezni, hogy megfelelő helyen vagy, és jó irányba haladsz. Pozitív élményeid ismerőseidre is kihatnak, hiszen kisugárzásoddal mindenkit felvidítasz.

IKREK

Te sem tudod, honnan jön az a túláradó lelkesedés, ami a héten jellemző lesz rád, de ne is törődj vele. Csak élvezd a rengeteg pozitív energiát, és élj vele! Az egyik rokonodnak a segítségére lesz szükséged. Ne tagadd meg tőle a támogatást, még akkor sem, ha nem a kedvenced, és régen nem láttad. Te is bármikor kerülhetsz ilyen helyzetbe.

RÁK

Bármilyen visszahúzódo is legyél, ne fojtsd magadba a mondanivalód. A héten több figyelmet kapsz a megszokottánál, és előrébb juthatsz az ötleteiddel, ha megosztod őket másokkal. Nincs is másra szükséged, csak egy jó barátira, akiben megbízhatasz. Ne rejtőzz el, inkább lójj minél többet azzal, akit szeretsz. Neki nyugodtan kiöntheted a lelked.

OROSZLÁN

Kiolthatatlannak tűnő tudásszomjival indítod a hetet. Nem ciki, ha valami felkelti az érdeklődésed. Ásd bele magad a témába, csak nyerhetsz belőle. Dolgozz kicsit önmagadon: figyelj nagyon a környezetedben élőkre, és nyújts segítséget annak, akinek szüksége van rá. Viszont ne várj cserébe semmit, és ne is dicsekedj!

SZŰZ

Könnyen előfordulhat, hogy apró hibákat vétesz, ezért ellenőrizz le mindent kétszer! Ha pedig nem világos valami, ne fogd vissza magad, merj segítséget kérni. Tartsd magad távol a pletykás emberektől, és ne adj tovább semmilyen hírt, ami nem megbízható forrásból származik. Ne hord magad kellemetlen helyzetbe.

MÉRLEG

Konfliktusba keveredhetsz egy tanároddal vagy az edződdel. Jobb, ha nem szállsz harcba vele, és inkább meghúzod magad, mert csak magadnak ártasz vele. A kötelességeidre terelődik a hangsúly, pedig szíved szerint más sem csinálnál, csak szórakoznál. A jó hír: minél előbb átrágod magad a feladataidon, annál több szabadidőd marad.

SKORPIÓ

Izgalmas ötleteiddel kilógsz a tömegből, viszont számolj vele, hogy sokan a segítségét kérik majd. Ne hagyj, hogy mások problémái elvonják a figyelmed saját teendőidről! Mintha teljesen más dimenzióban léteznél, mint a többiek. Lépten-nyomon konfliktushelyzetbe kerülsz, azonban nem sokat tehetsz ez ellen. Légy türelmes, és várj!

NYILAS

Nem szeretsz vitázni, viszont muszáj hangoztatnod, ha nem tetszik valami. Minél tovább hallgatsz róla, annál jobban elmérgesedik a helyzet. Jó néhány olyan ismerősöd van, akivel már régóta nem beszélteél. Ne várd ölbe tett kézzel, hogy felkeressenek. Vedd fel velük a kapcsolatot!

BAK

Nem unatkozol a héten, az biztos. Rengeteg teendő akad, de szerencsére az elmúlt hétvége feltöltött annyi energiával, hogy pikk-pakk letudj mindent. Az apróságok könnyedén elterelik a figyelmed az igazán fontos dolgokról, pedig koncentrálnod kell. Van egy-két fontos, megoldásra váró probléma, amit nem halogathatsz!

VÍZÖNTŐ

Magad sem tudod, hogy honnan jön ez a rengeteg pozitív energia, de könnyedén azon kaphatod magad, hogy a legnagyobb kihívást jelentő feladatokat is kisujjból rázod. Csak rajtad áll, hogy mit hozol ki a következő néhány napból. Tartsd szem előtt a céljaidat, és légy hajlandó észrevenni a jó dolgokat! Csak így haladhatsz előre.

HALAK

Kissé felborulhat a napirended a héten, de ne izgulj emiatt. Ha rugalmas vagy és hajlandó vagy alkalmazkodni a körülményekhez, nem érhet baj. A barátaiddal most nem vagyatok egy hullámhosszon. Egyszerűen képtelen vagy megtalálni a hangot bárkivel is. Számolj el tízig, mielőtt vitába keverednél!

Egy nyári napom története

Nem mondhatom, hogy unatkoztam a nyáron. Rengeteg élményben volt részem, de amit most papírra vetek, az a legjobbak közül is a legkimagaslóbb.

Június vége felé a hitoktatónk, Horváth Laci bácsi elvitt magával Kecskemétre, egy betlehemes találkozóra. Ez önmagában nem is lett volna annyira érdekes, ha be nem jelentették volna, hogy felutazunk Budapestre is, és ellátogatunk a Parlamentbe, ahol hegedülnöm kell. Az indulás reggelén nem a legjobban éreztem magam. Az izgalomtól hányingerem volt, görcsölt a gyomrom és szédültem. Mielőtt megérkeztünk volna Budapestre, próbáltam kicsit kúrálni magam. Mély levegőt vettem, és futottam, hogy elmúljanak a görcsök. Még életemben nem izgultam ennyire, de ez érthető is volt. Nem mindenkinek adatik meg az a kivételes alkalom, hogy az Országházban hegedüljön. Amikor megérkeztünk, és számos óvintézkedés után beléptünk az épületbe, elállt a lélegzetem! A látvány lenyűgöző volt. Kétkedtem benne, hogy mindez velem történik meg. Ahogy közeledtünk a tanácsteremhez és a fellépésem idejéhez, egyre rosszabb lett a közérzetem. Sajnos a nem mindennapi látvány sem javított az idegességemen. Ám amikor bejelentették, hogy én következem, egyre hevesebben vert a szívem, de érdekes módon minden más bajomnak vége lett. Büszkén álltam meg a terem közepén, és méltóságteljesen eljátszottam a szólóm.

Az utolsó hangnál döbentem rá, hogy akár fel is adhattam volna, de a hely szelleme kötelezett, hogy küzdjek azért, amiért annyit dolgoztam és gyakoroltam: a sikerért. Örömmel töltött el, hogy helytálltam, és bebizonyíthattam, hogy a befektetett munka meghozza gyümölcsét. Legjobban Horváth Laci bácsinak köszönöm, hogy mindvégig tartotta bennem a lelket.

Lehet, hogy így leírva nem úgy tűnik, mintha ez lett volna eddigi életem legjobb napja, de állíthatom, hogy még az unokáim is tudni fognak róla.

László Árpád, 6. a, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Színházélményem

A gyermekhét alkalmából a három hetedik osztály színházi előadásán vett részt. Weöres Sándor: Dob és tánc című performance-át néztük meg. (A performance olyan előadást jelent, amelyben a színészek zenével, tánccal teszik nyomatékosabbá mondanivalójukat.) Amikor elfoglaltuk helyeinket, egy-két percig néma csöndbe és feketeségbe burkolóztunk minden, majd hirtelen egy ijesztő, de mégis izgalmas zene hangzott fel. A zene ütemeire minden színész fekete felsőben lépett elő, mintha valakit gyászoltak volna. A színpadot teljes egészében ez a szín uralta. Olyan érzést keltett, mintha egy szenvedő és érző szív összetört volna, és a színészek az életért küzdöttek volna. A darabban szereplő alma az élet szimbóluma, a kenyér pedig a küzdelemé. Volt egy olyan jelenet, amikor az egyik előadóra szövegmondás közben mindenféle cetlit ragasztottak, a cetlin az állt, hogy kövér vagyok, buta vagyok, csúnya vagyok stb. Ez azt a benyomást keltette bennem, hogy azt, aki őszintén elmondja másnak az érzéseit, kinevetik, és ez nagyon rossz érzés lehet.

Igaz, hogy ez csak egy színdarab volt, de az életről szól.

Sándor Erik, 7. c, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Egy délután a Zentai Alkotóházban

Szeptember 27-én mesedélután tartottak Benedek Elekre emlékezve az alkotóházban. Pár iskolatársammal elmentünk erre a rendezvényre. A bevezetőt követően sok népmesét hallottunk, vidámat, szomorút, vicceset, és még kalandosat is. Volt, aki saját feldolgozásában adta elő a szöveget.

Fiatalok, idősek egyaránt mondtak mesét. Még a tanáraink is végighallgatták a mesemondókat. Sokat nevtünk, mert nagyon érdekes előadások voltak.

Örülök, hogy eljutottam erre a mesedélutánra, mert kár lett volna kihagyni ennyi jó népmesét.

Surányi Anna, 5. b osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Mesedélután

Szeptember 30-a Benedek Elek, a nagy mesemondó születésnapja és a népmese napja is. Ebből az alkalomból egy mesedélutánon vettünk részt az alkotóházban. Elkezdődött a mesemondás. Juhász Kornélia üdvözölte az egybegyűlteket, majd egy néni bevezetőt mondott.

Én már másodszor lehettem jelen, és tudtam, hogy mire számíthatok. Sok mese hangzott el, az egyikben volt egy kisejtő is. Német János ügyvéd az unokájával mondott mesét. A meséje egy pásztorról szólt, a kislány pedig énekelt. Ez nekem nagyon tetszett. De legjobb mind közül az óvónénik előadása volt. Ők a Kiskakas gyémánt félkrajcárja című mesét adták elő nagyon viccesen.

Remélem, még sok ilyen szép és tanulságban gazdag délutánon vehetek részt.

Janyit Petar 6. a, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Gyermekheti élményeim

A gyermekhét a gyerekek kedvenc hete, amikor minden a gyerekekről szól.

Az idén sem maradhatott ki az osztályok közötti versengés. A versenyszámok a következők voltak: meseírás, meseillusztrálás, különböző anyagok dekorálása, mézeskalács-díszítés, és az utolsó versenyszám, eljátszani egy mesét. Hétfőn a meseírás vette kezdetét, amelyre jómagam és öt barátom lett beosztva. Mindnyájan nagyon izgultunk, de bátran álltunk a kihívás elé. Mikor megkaptuk a feladatot – a megadott szavakból egy mesét kellett kigondolnunk –, azonnal hozzá is fogtunk, hiszen nem volt vesztegetni való időnk. Nagy nehezen megírtuk az első sorokat, s így már haladt is a munka. A mesénk felénél kezdtünk idegeskedni, mert a többi osztályból hengegések, provokálások hallatszottak. Nem volt valami könnyű dolgunk, hiszen a megadott szavak kissé eltérőek voltak, így a beillesztés is gondot okozott. Befejeztük. Remegett a kezem az átadásakor.

A versenyszámban elértük a maximum pontszámot, de a verseny végén nem értünk el helyezést. Nem számít, mert nem is annyira a győzelem, a részvétel a fontos.

Markov Konrád, 7. a, Samu Mihály iskola, Óbecse

Mennyire vagy jó barátnő?

Ha baj van, a legjobb barátnőt fel lehet hívni az éjszaka közepén is. Társad lehet a vásárlásban, tanulásban, receptet cserélhettek, és hosszasan beszélgethetsz vele. A barátnő az a személy, akire számítani lehet. Vajon te helyt állsz ebben a szerepkörben?

1. Egy jóképű srác csak a barátnődet veszi észre, terád rád sem néz. Hogyan látod a helyzetet?

- a) Ez nem maradhat így. Igyekszem felkelteni a figyelmét. (1 pont)
- b) Feleslegesnek érzem magam. (2 pont)
- c) Tisztában vagyok vele, hogy az ő vonzerejének senki sem tud ellenállni. (3 pont)

2. A barátnőd a boltban „beleszeret” egy miniszoknyába, ám nem illik hozzá. Mit teszel?

- a) Őszintén megmondom neki a véleményemet. (3 pont)
- b) Jelzem neki, hogy nem lenne jó választás, és valószínűleg egy hozzá illő szoknyát ajánlok. (2 pont)
- c) Ha tetszik neki, nem állok a vásárlás útjába. (1 pont)

3. Véletlenül meghallod, hogy valaki rágalmazza a barátnődet. Mit lépsz erre?

- a) Kellemetlen helyzet. Inkább úgy teszek, mintha nem hallottam volna. (1 pont)
- b) Biztosan elmondom neki. (2 pont)
- c) Megkérdezem az illetőt, hogy mi ennek az oka. (3 pont)

4. A barátnőd szerelmes, és rád már nem jut ideje. Hogyan érint?

- a) Túrhetetlennek tartom. Ha nem képes időt találni rám, a barátságunknak vége szakad. (1 pont)
- b) Megmondom neki, hogy örülök a boldogságának, de néha jó lenne találkozni. (3 pont)
- c) Egy ideig hagyom, had élvezze az új kapcsolatot. (2 pont)

5. Legjobb barátnőid összevesznek, hogyan reagálsz erre?

- a) Egyikük sem hibátlan. Megpróbálok ezt nekik is elmagyarázni. (1 pont)
- b) Szeretem őket, de ezt egymás között kell rendezniük. (3 pont)
- c) Közös találkozót szervezek, és reménykedem, hogy kibékülnek. (2 pont)

6. Fáradtan érkezel haza, amikor felhív a barátnőd, hogy átugrana hozzád, mert problémái akadtak.

- a) Nyíltan közlöm, hogy most nem alkalmas, tegyük át más időpontra. (1 pont)
- b) Kérem, hogy adjon két órát, hogy összeszedjem magam. (2 pont)
- c) Ha szüksége van rám, nem mondom nemet. (3 pont)

Értékelés

6–9 pontig: Dolgozz még rajta!

Rólad még nem mondható el, hogy odaadó és önzetlen barátnő lennél, akire bármikor számíthatnak az ismerősei. Olykor nem tudod átérezni a problémáikat, máskor pedig csak a saját feladataiddal vagy elfoglalva. Szerencsére a barátságon is mindig lehet dolgozni és javítani. Ha legközelebb felhív a barátnőd egy sürgős problémával, próbálj meg rá időt szakítani, és ne csak akkor találkozzatok, amikor neked megfelel. Figyeld meg: a kapcsolatotokba fektetett energia százszorososan megtérül!

10–14 pontig:

Engedd őket közelebb!

Biztosan jó barátnő vagy, talán túlságosan is igényes. Nagyon figyelsz arra, hogy a hozzád közel álló emberek bizalmát és hűségét el ne veszítsd. Talán éppen azért ügyelsz annyira, mert tudat alatt attól tartasz, hogy a barátságotok bármelyik pillanatban véget érhet. Egy kicsit lazíts, és engedd a legjobb barátnőidnek, hogy közelebb kerüljenek hozzád, s jobban megismerjenek. Biztosan értékelni fogják.

15–18 pontig:

A tökéletes barátnő

Mindig kéznél vagy és őszintén megmondod a véleményed, ha szükség van erre. Ez dicséretre méltó, mert a jó barátság alapja nemcsak a kölcsönös tisztelet, hanem az őszinteség egyaránt. Ne bánkódj sokáig, ha úgy érzed, egyes szituációkban néha kritikusan viselkedsz a barátnőddel, de ne ess át a ló túlsó oldalára. Valószínűleg ez utóbbi nem történik meg veled gyakran, hiszen olyannak szereted őt, amilyen. Csak így tovább!

„Kedves Bizalmas sorok!

Van az osztályomban egy fiú, akibe szerelmes vagyok. Hónapok óta csak róla beszélek a barátnőmnek, milliószor elmondtam neki, hogy mennyire szeretem a fiút. Ennek ellenére kiderült, hogy ő már kikezdetted velem. Szörnyen érzem magam, mert napról napra nézem, hogy riszálja magát előttem, rámászik, ölelgeti... Mindemellett be is számolt nekem, hogy hol randiztak, mit csináltak, milyen boldog... Most meg bejelentette a fiúnak, hogy ő osztálytársakkal nem jár. Elmondta nekem, hogy a fiú kérdezgette rólam, meg elkérte tőle a mobilszámomat is. De nem hív. Most már nem tudom, kiről mit is gondoljak. A barátnőről, hogy milyen barátnő is ő, a fiúról meg, hogy nála én csak a második helyen vagyok, és mivel az első kiesett, most én következek?! Szörnyen érzem magam! Kérlek, adj tanácsot!

Á&É”

Válasz:

Kedves Á&É!

Azt hiszem, jogosan teszed fel magadnak a kérdéseket, és teljesen normális dolog, ha ilyen helyzetben nagyon rosszul érzed magad a saját bőrödben, hisz dupla csalódás ért, és nem tudni, mi a fájdalmasabb a baráti vagy a szerelmi csalódás. Egy biztos: kiderült, hogy a barátnőd nem is olyan jó barátnő, mint ahogyan te gondoltad. Nem tudjuk, mit is akart bizonyítani vagy elérni a lány. Jó lenne, ha őszintén elmondanád neki, hogy hogyan érzel iránta. Csalódtál benne, mert elárult, és haragszol rá, mert így tett veled. Szerinted, amit tett, az nem baráti dolog volt. Az ilyen „barátnő”, nem is igazi barátnő. Ami a fiút illeti, biztos, hogy nem kell másodikként beállnod a sorba, ha egyáltalán érdeklődik irántad, hisz az elmúlt időkben, nem nagy érdeklődést mutatott. Ha te lettél volna a valódi szimpátiája, a „barátnőd” minden igyekezete ellenére, a szeme csak miattad csillant volna föl. Jó lenne, ha az érzéseidet, a gondolataidat megosztanád valakivel, ha nincs, aki meghallgasson, kezdj el naplót írni. Az a fontos, hogy ne zárd magadba az érzelmeidet, de ne csinálj a szenvedésedből színházat. Ha valaki megbántott, visszautasított, nem teszünk magunknak jót, ha látványosan szenvedünk. Emelt fővel viseljük a vereséget, segítséget kérünk a valóban jó barátnőtől, a szüleinktől, hogy kimáshozunk a lelki mélységből, amibe ilyenkor beleesünk. Biztos, hogy ezen a lányon kívül, akit barátnőnek tartottál, akad még egy-két kedves lány, akivel szívesen megosztod a szabad idődet, az érzelmeidet és a titkaidat. Mozogj minél többet, sportolj, sétálj a többi lánnyal, kapcsolódj be a helyi művelődési egyesület vagy központ valamelyik csoportjába, pl. tánca. Nagyon gyorsan azt veszed majd észre, hogy sok új, kedves arc vesz körül, és olyan fiú mosolyog rád és néz a szemedbe, akit meglátva neked is fényesen csillog a szemed, és mosolyra húzódik a szád.

„Kedves Bizalmas!

Mit tegyek?! Olyan szépen indult minden F-el. Nagyon jó volt velem! Kedvesen viselkedett, és én totál beleszerettem. Mondták a barátok, hogy ő is szeret engem. Magam sem hittem, hogy egy ilyen klassz srác engem választott. Sajnos hibáztam, mert egy másik fiúval voltam hamburgerezni. Megtudta, és szakított velem. Azt mondta, hogy kiábrándult belőlem. Elmúlt pár hét. Most újra beszélünk. Nem is lehet másként, mert egy suliba járunk. Azt mondta, hogy legyünk barátok. Elhívott, hogy legyek a párja egy lakodalomban. Most minden újra jó, de nem tudom, hogy szeret-e még. Én őt nagyon szeretem! Kérlek, segíts! Hogyan tudjam meg, hogy mit érez irántam?

SOS”

Válasz:

Kedves Segélykérő!

Biztos hogy fontos vagy neki, és jól érzi magát a társaságodban, különben nem féltékenykedett volna, és nem történik meg az újabb közeledés köztetek. Az is jelent valamit, hogy meghívott lagziba. Hogy megtudd, mit érez irántad, legyél türelmes magaddal és a fiúval is. Legyél kedves, csinos, a viselkedéseddel mutasd meg neki, hogy ő is fontos neked, jól érzed magad a társaságában. Barátkozzatok. Közben még véletlenül se menj más fiúkkal hamburgerezni, bármennyire is szereted a jó falatot. Figyelj rá, és ha jelét adja, hogy nemcsak barátként közeledik hozzád, vállald fel az érzéseidet. Mond meg neki, hogyan érzel iránta. Ha utána is kedves és udvarias lesz veled, nyert ügyed van. Viszont, ha jelzi, hogy félreértetted, sajnós pontot kell tenned a történetre, mert különben még barátként sem marad majd meg az életedben.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 14 éves lány vagyok, és szörnyen érzem magam. Állandóan csak az jár a fejemben, hogy nincs értelme az életnek, minnek kell iskolába járni, mikor úgysem tudni, hogy mi lesz velem. Az összes barátom után engem! A szüleim sem szeretnek. Ronda vagyok és unalmas, mert csak a rosszra tudok gondolni. Mit tegyek, hogy én is boldog legyek?! Segíts!

Őszi szél”

Válasz:

Kedves Kétségbeesett!

Sajnos a rossz hangulatoddal, sötét gondolataiddal nem vagy egyedül. Olyankor, amikor kezdenek rövidülni a nappalok és hosszabb ideig borul ránk a sötétség, sokan lehangolódnak, az ő lelkükbe is beköltözik a homály. A serdülőknél pedig, akik keresik önmagukat, az élet értelmét, a helyüket a világban, megtörténik, hogy általában átmenetileg sötéten látnak mindent, magukat, a családjukat, a környezetüket, az életet. Úgy látom, te jó úton haladsz, hogy túltedd magad ezen az állapoton, mert megfogalmaztad az érzéseidet és segítséget kértél. Ne pörgesd bele magadat abba, hogy csúnya vagy és még a szüleid is utálnak. Biztos, hogy bájos, kedves tinilány vagy, és a szüleid is nagyon szeretnek. Ami meg még biztosabb, hogy az élet gyönyörű és értelme van! Nagyon sok feladat és szép dolog vár rád az elkövetkezőkben, csak egy példát mondjunk, közelednek a karácsonyi ünnepek, majd a téli szüniidő

és egy-kettő itt lesz újra a tavasz is. Ha kinézel az ablakon, az őszi színek kavalkádja tekint vissza rád: a zöldessárgától a rőtbarnaig. Biztos, hogy a ránk váró feladatok néha nehezek, akadályok gördülnek elének, de érdemes megküzdeni velük. Először is nem szabad bevonulnod a szobádba, ne vonulj vissza a társaidtól. Tilos a bezárkózás! A szüleiddel is beszéljess arról, hogy mostanában magad alatt vagy, biztosan segíteni fognak. Mozdulj meg! Húzd fel a tornacipődet és a tréningruhád, kezdj el sportolni. Iratkozz be tánctanfolyamra a barátnőddel. Tudományosan bebizonyították, hogy mennyire hasznos a rendszeres mozgás, testedzékör örömhormonok termelődnek a szerveztedben. Közben az alakunk is formálódik. Hívd össze a barátnőket, listázzátok ki közösen, mi mindent tehettek a rossz kedv ellen. Hallgassd a kedvenc zenédet, olvass, tanulj, és mindenben keresd a szépet. És amit sosem szabad elfelejtened: mosolyogj, ha valami szépet látsz! Legelőször nézz a tükörbe, mosollyal üdvözdöld azt, akivel a tükörben találkozol.

Igaz barátnők vagytok?

A barátok jönnek-mennek az ember életében, s csak kevesen maradnak közülük egy életen át mellettünk. Van, hogy el kell engednünk azt, aki egykor fontos volt. Vajon a te legjobb barátnődnek van még helye melletted?

1. Vannak más barátaid is rajtad kívül?

Ha te vagy az egyetlen barátnője, akivel bizalmasabb dolgokat is meg tud osztani, akkor valószínűleg valami nem stimmel veled. Elképzelhető, hogy túl félnék, zárkózott, bizalmatlan, de nem kizárt az sem, hogy irigy, féltékeny és egocentrikus.

2. Képes vagy benne maximálisan megbízni?

Gyakran megesik, hogy az ember egyszer csak azon kapja magát, hogy már nem szívesen osztja meg a bizalmasabb ügyeit egy-egy régi barátal. Ennek nemcsak az lehet az oka, hogy a barátnőd eljátszotta a bizalmadat, hanem az is, hogy egyszerűen mindketten más irányba változtatok, és már

nincs közös pont, ami azonosulási alapot adna.

3. Hogyan viselkedik a barátnőd, ha épp kapcsolatban van?

Ugye ismerjük azokat a lányokat, akik folyton a nyakunkon lógnak, amikor épp nincs senkijük, de egyik pillanatról a másikra eltűnnek, amint rájuk talál Amor nyíla? Nos, barátaink nem azért vannak, hogy legyen kit nyaggatni, amikor épp nincs kapcsolatunk: ha a barátnőd rád akaszkodik a magányos periódusokban, és megfelelkezik rólad, amint fiúja lesz, akkor menekülj...

4. Lehet számítani a barátnődre?

Egyes haverok csupán azért ápolják még mindig a kapcsolatot velünk, hogy legyen kivel elmenniük a bulikba, a koncertekre, a strandra vagy a kirándulásokra. Ezzel semmi gond nincs, elvégre a hasonló érdeklődési kör megfelelő haversági alap, de azért ezt a dolgot ne keverjük össze a barátsággal. Egy igazi barát akkor is lehet számítani, ha éppen semmilyen vonzó közös program nincs a naptárba vésvé...

5. Hasonló céljai vannak a barátnődnek, mint neked?

Természetesen nem kell mindenkit leépíteni, aki nem olyan sikeres, mint te vagy, de egy-két dologra azért érdemes odafigyelni: ha te teljes erőbedobással küzdesz, hogy sikeresen befejezd a sulit, míg a barátnőd be sem jár az órára (és téged is erre biztat),

akkor valami nagyon nem stimmel. Lehetnek különböző céljaitok, de az értékrendben azért kell, hogy legyenek közös pontok, ráadásul neki tiszteletben kell tartania a te döntéseidet.

6. Nem próbál esetleg versengeni veled a barátnőd?

Természetesen fontos, hogy együtt fejlődjétek és inspiráljátok egymást, de a rivalizálás két barát között soha nem vezet semmi jóra. Ki a szebb, ki a divatosabb, ki a népszerűbb a fiúk körében, ki tud gyorsabban futni, kinek vannak jobb jegyei a suliban... Természetes, hogy összehasonlítjuk magunkat olykor a körülöttünk élőkkel, de ez nem jelenti azt, hogy versenyeznünk kell. Nem: a rózsza és a szegfű két gyönyörű virág, de teljesen mások, és ez így van jól.

7. Tudtok mélyen beszélgetni?

A gyerekkori barátainkkal esik meg gyakran, hogy egyre ritkábban találkozunk, és egy idő után azon kapjuk magunkat, hogy nincs miről beszélgetnünk a felületes dolgokon túl. Oké, persze a legjobb barátok is nevetgélnek olykor a semmin (és épp ez teszi széppé, színessé a barátságukat), de amikor már a komolyabb, összetettebb témák nem férnek bele a kapcsolatotokba, akkor talán baj van. Elképzelhető, hogy ideje elengednetek egymást?

Valószínűleg egy napot sem bírál ki a telefonod nélkül, és ezzel majdnem mindenki így van. Csakhogy amilyen sokoldalúak és segítőkészek, olyan ártalmasak is lehetnek.

Megnehezítik a nyugodt alvást

Az elektromos készülékekből kiáramló halvány fény összezavarja a hormonjaidat,

Ezért tedd félre a telefonodat

amitől nehezebben tudsz elaludni. Ezenkívül nehezebb elengedned magad, ha percenként csekkolod a képernyőt új üzenetekért. A legjobb, ha éjszakára teljesen kikapcsolod, vagy legalább nem az ágyad mellett tartod.

Pattanásokat okoznak

Biztos hallottad már, hogy a telefonod képernyőjén rengeteg gusztustalan baktérium található, amik átmásznak az arcodra is. Ott bevakolják magukat a bőrödbe, és belőlük lesznek az óriási pattanások és mitesszerek. Tisztítsd rendszeresen a képernyőt nedves törülközővel, és az arcod is simább marad.

Görbe lesz tőlük a hátad

Mivel a hátad egyfolytában hajlott, amikor a telefonodat bámulod, előbb-utóbb

maradandó következményei is lehetnek. Ha rendszeresen fáj a nyakad vagy a vállad, valószínűleg emiatt van. Húzd ki magad, és lehetőleg szemmagasságban tartsd a telefonodat!

A látásod is rontják

Volt már, hogy egy hosszú sms befejezése után száraznak érezted a szemed? Ez hosszú távon akár csúnya fertőzésekhez is vezethet. Egyetlen megoldás van: nézgesd kevesebbet a képernyőt!

Tönkretehetik a kapcsolataidat

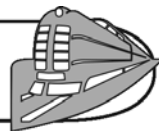
Lehet, hogy úgy érzed, a telefonod megkönnyíti a kapcsolattartást mindenkivel, ám hosszú távon tévedsz. Ha nem találkozol velük rendszeresen, csak eltávolodtok egymástól. Ápolj a barátságokat legalább annyira élőben is, mint az interneten!

Égi Város

A nyáron megkezdődött a világ legmagasabb felhőkarcolójának építése a közép-kínai Csangsa városban, és már a jövő év áprilisáig elkészülhet. A dubaji Burdzs Kalifánál, a világ jelenleg legmagasabb épületénél 10 méterrel tervezik magasabbra, 838 méter magas lesz. Az Égi Város (Tienkung Csengsi) nevű épület 208 emelet magasra nyúlik majd, és egy város-

UTAZZ VELÜNK!

A világ tetejére törnek a kínaiak

nyi, mintegy 170 ezer ember befogadására lesz képes. A világrekorder felhőkarcolóban egy város minden szükséges „kelléke”, tehát: szálloda, iskola, kórház, irodák, vendéglátó egységek és boltok is helyet kapnak. A rekordmagasságú épület ráadásul rekordidő alatt fog elkészülni. A Burdzs Kalifa hat évig, a világ második legmagasabbja, az 509 méteres tajvani Tajpej 101 négy évig készült, míg az Égi Város nem egész év alatt elkészül.

Tudod-e, hogy a világ legmagasabb épületeinek többsége Ázsiában található, azon belül is a Közel-Keleten, valamint a Távol-Keleten? A Willis Tower az egyedüli amerikai felhőkarcoló, amely benne van az első tízben. Jelenleg a dubaji Burdzs Kalifa a világ legmagasabb emberi kéz által emelt építménye, 828 méteres magas, és 160 emelete van. További rekordokra számíthatunk, mert a jövő év végére elkészül a 632 méteres Sanghaj Torony, 2016-ban pedig várhatóan átadják a 660 méter magas Ping'an Nemzetközi Pénzügyi Központot is a dél-kínai Sencsen városában.

Szédítő a kilátás a felhőkarcolókból

Tudod-e, hány lakosa van a nagyobb vajdasági városoknak?

Eláruljuk: Újvidéknek 307 ezer, Szabadkának 141 ezer, Nagybecskereknek, Pancsovának 123 ezer, Zombornak 86 ezer, Nagykindának 59 ezer, Versecnek 52 ezer, Kúlának 41 ezer, Óbecsének 37 ezer, Topolyának 33 ezer, Temerinnek 28 ezer, Magyarkanizsának 25 ezer, Zentának, Törökbecsének 23 ezer, Szenttamásnak, Adának 16 ezer, Kishegyesnek 12 ezer. A 2011-es összeírás szerint egész Vajdaságnak csaknem 2 millió lakosa van.

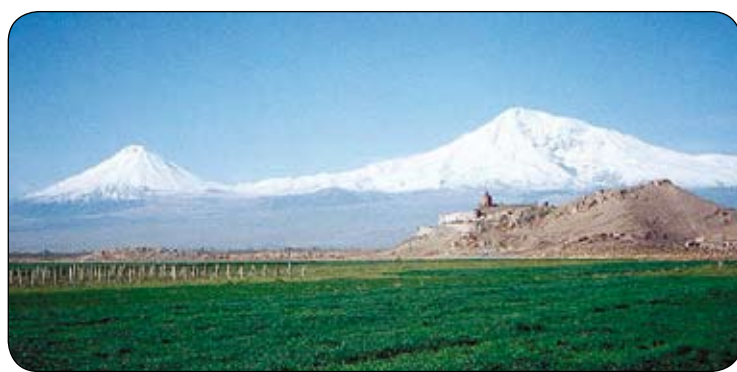

3D-ben a simontornyai vár

Virtuális térben született újjá Magyarország egyik legszebb reneszánsz várkastélya, a simontornyai vár. A műemlék közel nyolcszáz éves történetét bemutató kisfilm a legmodernebb háromdimenziós technológiával, építészek, művészettörténészek, 2D és 3D grafikusok közreműködésével készült.

A Tolna megye (a Balatontól délkeletre fekszik) északi részén fekvő Simontornya kezdetben egyszerű lakótoronyként épült meg a Sárvíz mocsarai között a 13. században, majd egyre pompásabb főúri központtá vált az eltelt évszázadok alatt. A kastély termei láttak Mátyás király elleni összeesküvést, pompás menyegzőket és kemény harcokat, különösen a török hódoltság és a Rákóczi-szabadságharc idején. Ennek megfelelően az erődítményt számtalan alkalommal építették át.

A filmet nemcsak a vár látogatói, hanem mindenki számára elérhetővé teszik a YouTube-on, bízva abban, hogy így az minél szélesebb körhöz, különösen a történelmet tanuló diákokhoz is eljut. Nem kell mást tenni, mint a Simontornya – Vár a múltból címet beírni a YouTube keresőjébe. A 11 perces kisfilm rendkívül látványos, annak is lekötő a figyelmét, aki kevésbé érdeklődik a történelem, az építészet, a múlt iránt.

Ararát, a hóval és jéggel borított rejtélyes hegycsúcs

A törökül „fájdalom hegyének” (Agri Dagi) nevezett Ararát egykor működő vulkán volt. Nem meglepő hát, ha az örmények isteneik lakhelyének tartották. A legtöbb mai látogató azonban bibliai kötődése miatt találja oly lenyűgözőnek. A Teremtés könyve szerint Noé bárkája az özönvíz apadását követően az Ararát oldalán ért földet, leszármazottai pedig innen népesítették be újra a Földet. Bár néhány hegymászó állítólag látta a bárka maradványait a hegycsúcs közelében egy hasadékbá szorulva vagy egy gleccser alá temetve, létezésére valódi bizonyíték még nem került elő. Az ősi rejtélyre az örökké hóval és jéggel borított Ararát elnyúló csúcsa adhatja meg a választ.

Törökország legmagasabb hegyének félelmetes és titokzatos hófödte kúpja Északkelet-Anatólia száraz, szinte fáatlan fennsíkja fölé magasodik. A török-írani-örmény határ közelében található poros falu, Dogubeyazit egész látóhatárát az Ararát uralja. A fő csúcs, az 5137 méteres magasságba nyúló Ararát egy gleccserek, csupasz, fekete sziklák (néhányikun kunyhó nagyságú) és fagy tördelte láva alkotta vészjósító táj fölé emelkedik.

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2			3	4	5		7 GY	8	
9		✿	✿	10				11	GY	
12		13	14					✿		✿
15 GY					✿	16			17	
CS	✿	18		✿	19		✿	✿	20	
21	22		✿	23		✿	24			
25			26	✿	27			✿	28	SZ
	✿	29		30		✿	31	32	✿	
	NY									

- Hol szilveszterezünk az idén, drágám?
 - Vettem két jegyet a Koldusoperára.
 - ...
 (A választ a rejtvényben talárod.)

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Kötőszó, 10. 502 római számmal, 11. Agyó betűi, 12. Régi, főleg vallási hagyományokhoz ragaszkodó, 15. Férfinév, 16. Eláraszt, 18. Olga egyneű betűi, 19. Európai nemzet, 20. Indulatszó, 21. Vén, 23. Feszítőeszköz, 24. Robi betűi, 25. Fekete-tengeri félsziget, 27. Három olaszul, 28. Hangtalan nesz, 29. Mező, 31. Népiesen ad.

Függőleges sorok: 2. Gázlómadár, 3. Magyar együttes, 4. O Sole ..., 5. Háztartási gép, 7. Férfinév, 8. Számnév, 13. Adriai üdülő, 14. Orosz folyó, 17. Nemesgáz, 19. Ügyiratot bevezet, besorol, 22. Görögország, 24. Madridi sportklub, 26. Arab, 30. Tagadószó, 32. 501 római számmal.

Betűrejtvények

1

		TL	
AA			5
	A		

2

	ND	
	OOOO	
	ZA	

3

	I	
	BA	
		FÜ

4

			GER

Skandináv rejtvény (36.)

Rejtvényünkben egy világhírű osztrák zeneszerző nevét és három művének a címét rejtettük el, ezt kell megtalálnotok.

		CSONT- HÉJAS GYÜMÖLCS MÁLTA		▼	PANCSOVA- FENVEGE- TÉSSEL JUT PÉNZHEZ		▼	KÖRZET	ARAT	51	▼	SZŐ- TOLDALÉK HULLÁM- TÖRŐ	▼	CSAPADÉK	▼	◆
		GÉSA EGYNEMŰI			TEGNAPI EGYNEMŰI							ÁGNESKA				DEHOGY! LANKA- DÁTLANUL FIGYEL
		RUTIN			SÜLY- MÉRTÉK							FORDÍTVÁ ŐRIÁSKÍGYÓ				
														ALKALMI	MAJDNEM MÉZ	
															52	
NÉVELŐ		◆	FORDÍTVÁ OLASZ AUTÓ		DÉL-AMERI- KAI FOLYÓ							NÉMET FOLYÓ				
5		MEG- BOSSZUL							50		BELGIUM		SZEDD A LÁBAD!			SS
KERTI SZERSZÁM		ROZS SZERBÜL									SAJÁT LÉNYE		OROSZLÁN SZERBÜL			
									ÉJFÉL ELŐTT		ÉSZAK		FORDÍTVÁ MOSÓPOR- FAJTA			
									A TOR VÉGE				D. K.			
OLASZ TELEVÍZIO					URÁN	VATIKÁN	ZÉRO	BESZÉD RÉSZE							GRAMM	
								LUXEBURG							EZ	1000
◆		ZS														

Szókihúzó

E	C	S	E	B	K	Ö	R	Ö	T
G	A	L	E	N	I	K	A	Ó	
E	T	E	Z	M	E	N	Ó	G	
T	A	N	Á	R	I	N	G	O	
R	T	A	G	R	Á	R	I	L	
Á	É	C	E	S	A	A	D	L	
Z	R	L	B	N	T	C	N	I	
Ó	A	A	E	V	É	R	I	S	
B	O	L	H	A	P	I	A	C	

AGRÁR CSILLOGÓ HEBEG TANÁR
 BALERINA CSATATÉR INDIGÓ TÖRÖKBECSE
 BOLHAPIAC EGET RÁZÓ ING
 CICA GALENKA NEMZET

A fenti szavakat húzd ki a rejtvényrácsból: lentről fel, fentről le, balról jobbra, jobbról balra és az átlók irányába. A megmaradt betűkből egy vajdasági helység nevét olvashatod össze.

5-ből 6

BANDI
 DÁVID,
 JOLÁN
 PIROS
 TÓDOR

A felsorolt öt nevet olyan sorrendbe írd be a rejtvényrácsba, hogy az átlóban a hatodik név is kialakuljon.

Szólánccok

1

BOROS

POHÁR

2

MESÉS

KÖTŐ

3

JÉG

CSOKOR

4

FÉL

PERTLI

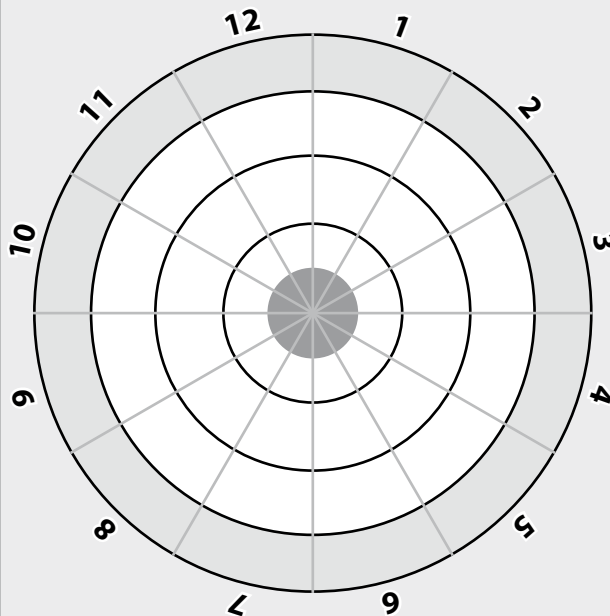
Keress olyan szót, amely mind a felső, mind az alsó szóval egy-egy összetett szót alkot.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Körbe-körbe

Meghatározások: 1. Súlymérték, 2. Női név becézve, 3. Nyári lábbeli, 4. Növény támasztéka, 5. E nélkül nincs ház, 6. Ravasz állat, 7. Férfinév, 8. Kismacska, 9. Iskola diáknyelven, 10. Eszes, 11. Dal, 12. Angol mértékegység (YARD).

A külső, kiemelt körgyűrűben egy karácsonyi ének kezdő sorának kell kialakulnia.

Szólásmondások

1. Előre iszik a bőrére.
2. Bámul, mint az új kapura.
3. Bolhából nem lesz
4. Összebeszél -bogarát.
5. Nem árulok zsákba

A fenti szólásmondásokból mindenütt hiányzik egy-egy állat neve. Neked kell megtalálnod, és beírni a helyére.

A 35. szám megfejtései

Berakós rejtvény

Tegyek rá diót

Betűrejtvények

1. magánszám, 2. tanulmány,
3. életvidám, 4. sok a lecke

Mozaikrejtvény

Gion Nándor

Így is, úgy is

1. játék, 2. áradó, 3. tapír,
4. édiike, 5. kórea

Keress a neveket

1. Mária, 2. Ottó, 3. Tamás,
4. Péter, 5. Ákos

Egy kis logika

35

A 34. skandináv rejtvény megfejtése

Novemberben fán a levél,
 hideg lesz a mostani tél.

Könyvjutalmat kap

Szakáll Edina, Szabadka

Elfogadjuk a sokszínűséget

Szavalóverseny a tolerancia napja alkalmából

Az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör és a Népkönyvtár a Tartományi Oktatási, Közigazgatási és Nemzeti Közösségi Titkárság támogatásával a tolerancia nemzetközi napja alkalmából szavalóversenyt rendezett november 13-án a Népkönyvtár dísztermében.

A magyar anyanyelvű gyermekek szerb, míg a szerb anyanyelvű tanulók magyar verssel jelentkeztek a megmérettetésre.

Elsőként Nagy Klára a kultúrkör alelnöke köszöntötte az egybegyűlteket, és szólt a tolerancia napjáról:

– A tolerancia tisztelet, a mai sokszínű és gazdag világunk és kultúránk elfogadása és megbecsülése, egy kifejezési formája és módszere emberségünknek, és a tudáson, nyitottságon alapul.

November 16-án ünnepeljük a tolerancia napját. Itt, Óbecsén, a mi többnemzetiségű közösségünkben, ennek a dátumnak a megünneplése óriási jelentőséggel bír. Idei programunk mottója: A többnemzetiségű barátság drága kincs. Célunk, hogy megmutassuk országszerte a különböző kultúrák és nemzeti hagyományok együttélésének előnyeit, hogy nemcsak toleráljuk, hanem elfogadjuk a sokszínűséget, támogatjuk a másikat, tiszteljük egymás kultúráját, hagyományait.

Ezután kezdődött a szavalóverseny. Száztizenöt tanuló mérte össze tudását.

A szerb nyelven szavalóknál Šijačić Elizabeta és Radojević Magdolna, a Népkönyvtár munkatársai, Radanović Viktorija orosz nyelv és irodalom szakos tanárnő, a magyar nyelven szavalóknál Galgó Ferenczi Andrea, a község oktatóval, kultúrával és civilszervezetekkel megbízott tanácsosa, Ric Natália magyartanár és Péter Lea Kazinczi-díjas szavaló összetételű zsűri a következő döntést hozta:

A szerb nyelven szavaló 1. és 2. osztályosok közül:

1. Mecek Mia (Sever Đurkić iskola)
2. Latyák Helga (Sever Đurkić iskola)
3. Deli Ivett (Sever Đurkić iskola)
3. Gyorgyás Dániel (Samu Mihály iskola)

3. és 4. osztályosok:

1. Károlyi Egon (Petőfi Sándor iskola)
2. Balog Eléna (Petőfi Sándor iskola)
2. Sárvári Viola (Zdravko Gložanski iskola)
3. Horvát Anna (Sever Đurkić iskola)
3. Varnyú Róbert (Samu Mihály iskola)
3. Tallós Hédi (Petőfi Sándor iskola)

Felsősök:

1. Szabó Anita (Zdravko Gložanski iskola)
2. Acsai Noémi (Svetozar Martković iskola, Bácsföldvár)
2. Radics Nikoletta (Zdravko Gložanski iskola)
3. Varnyú Kinga (Petőfi Sándor iskola)
3. Varnyú Adél (Samu Mihály iskola)

A felsős versenyzők

Az alsósok

A magyar nyelven szavaló 1. és 2. osztályosok:

1. Basarić Filip (Zdravko Gložanski iskola)
2. Lukač Tara (Sever Đurkić iskola)
2. Marušić Milica (Zdravko Gložanski iskola)
3. Radojčić Vladimir (Zdravko Gložanski iskola)
3. Subakov Vasija (Zdravko Gložanski iskola)

4. Spajić Ognjen (Zdravko Gložanski iskola)
4. Kobilarev Aleksandra (Zdravko Gložanski iskola)

3. és 4. osztályosok:

1. Đurkić Aleksa (Zdravko Gložanski iskola)
2. Marković Mila (Zdravko Gložanski iskola)
3. Zdravković Teodora (Zdravko Gložanski iskola)
4. Milica Mrđanov (Petőfi Sándor iskola)
4. Janković Stefan (Sever Đurkić iskola)

A felsősök közül:

1. Đurkić Teodora (Zdravko Gložanski iskola)
2. Agoč Slađana (Samu Mihály iskola)
3. Kristina Vajda (Zdravko Gložanski iskola)
3. Mogin Ivona (Zdravko Gložanski iskola)
4. Gucunski Ana (Petőfi Sándor iskola)

Az első díjasok november 15-én a tolerancia napja alkalmából szervezett ünnepi műsoron a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör színháztermében léptek föl.

A magyar nyelvű szavalatok elbírálói

Ugye ismeritek a csípős ízt? Van, aki imádja, van, aki csak teszi magát, de igazából nem szereti, és van, aki tényleg nemigen bírja. A csilipaprika (helyes chilipaprikaként is leírva), mindenesetre a csípős íz egyik fejedelme.

Azt már kevesebben tudjátok, hogy a csilipaprika a trópusi vagy szubtrópusi égövön termesztett csípős termésű paprikafajták összefoglaló neve, melyeknek több fajtája van. Mi egy apró termetű változatát ismerjük, és díszpaprikaként, csereses növényként neveljük. A magyarral és számos más nyelvvel ellentétben az angol nyelvben a Chili pepper elnevezés (ne téveszd össze a szinte azonos nevű együttessel, melynek nevébe még a red=piros és a hot=forró is bekerült) többnyire valamennyi paprikafajta termését jelöli, így az édes csemegepaprikát is.

Évezredek óta csíp a csili

– rendszeres fogyasztása serkenti az emésztést, megóvja a gyomor nyálkahártyáját a károsító hatástól.

Tudtad-e?

Paprikafűző lány Szeged környékén a múlt század harmincas éveiben

Nem árt tudni:

- sok helyen úgy használják, mint nálunk a zöldpaprikát,
- kínai, indiai, mexikói ételekhez is hozzáadják,
- téglavörös termését megőrlik, és fűszerként fogyasztják,
- a maják úgy tartották, hogy a csípős paprika megszünteti a hasmenést, a görcsöket és a fogínyvérzést,
- az aztékok átpasszírozták, és a paprikapéppel meghúzódtott izmaikat, törött végtagjaikat borogatták,

Motorozni is szeretett a C-vitamin felfedezője, Szent-Györgyi Albert

Kutatók szerint a csilipaprikát több mint kétezer évvel ezelőtt is használták Dél-Mexikóban. Nemcsak az ételeket fűszerezték, hanem az italokat is csilivel ízesíthették.

A paprikában sok a C-vitamin, és kiválóan erősíti szervezetünket. Érdekes, hogy az emberiség sokáig nem ismerte a vitaminokat, a C-vitamint például Szent-Györgyi Albert 1928-ban fedezte fel. Először ismeretlen gyűjteményre bukkant a mellékvesében, melyet azután sikeresen kivont a Szeged környéki pirospaprikából. Később kapott nevet a „találmány”, elnevezték C-vitaminnak, amiért Szent-Györgyi Nobel-díjat kapott.

Csináld magad! Füzetborító mintás papírral

Nem kell drága füzetet venni ahhoz, hogy szép legyen.

Elég egy olcsó füzet, ragasztó, valamint többféle mintás papír.

A mintás papírt különféle formára kivágjuk, és elrendezgetve felragasztjuk a füzet borítójára. Elég közel egymáshoz, de azért kis helyet hagyva köztük, mert az üresen maradó csíkok helyére odaillő darabokat ragaszthatunk.

Ha ez nem elegendő ahhoz, hogy eredeti füzetünk legyen, egy fekete vékony hegyű filctoll csodákat művelhet, mert a papírnégyzetek széleire apró vonalakat rajzolhatunk, szorosan egymás mellé. Egyszerű füzetünk végül azt a benyomást kelti, hogy varrták, foltozták.

A saját díszítésű füzetet még el is ajándékozhatjuk. Főleg, ha jól sikerült a minták összeállítása.

A beteg

- Doktor úr! A beteg jobban van!
- Miből gondolja?
- Megszólt.
- És mit mondott?
- Azt, hogy nagyon rosszul van.

Jó hír is van

- Az ügyvéd beszámol védencének:
- Van egy jó és egy rossz hírem, melyiket mondjam először?
 - A rosszat, ügyvéd úr.
 - Sajnos, a laboreredmény szerint a maga vére megegyezik a gyilkosság helyszínén talált vérmintával.
 - És mi a jó hír?
 - Alacsony a koleszterinszintje.

Körözött bűnöző

- A kisiskolások ellátogatnak a rendőrségre, hogy megismerkedjenek a rendőrök munkájával. A folyosón, a falon lóg egy körözött bűnöző fotója. Móricka odafordul az egyik rendőrhöz:
- Tessék mondani, ki az a bácsi ott?
 - Az egy körözött bűnöző, akit szeretnénk elkapni – feleli a rendőr.
 - Hát akkor miért nem fogták el akkor, amikor lefényképezték?

Próbaszemüveg

- Egy ember elmegy a szemorvoshoz, mert látászavarokkal küszködik. A szemorvos leülteti a tábla elé pár méterre, és így szól:
- El tudja olvasni?
 - Nem – válaszolja az ember.
- Az orvos egy próbaszemüveget tesz fel neki:
- És így?
 - Így sem.
- Ez így megy egy jó darabig. Mikor a férfi már a legerősebb szemüvegre is rázza a fejét, az orvos rákiabál:
- Maga ugrat engem! Nem létezik, hogy még ezzel sem tudja elolvasni!
 - Dehogyan ugratom én drága doktor úr, én tényleg nem tudok olvasni!

- Mikor etted meg utoljára a halacszkát?

Albérlet

- Egy nő bemegy a kisállat-kereskedésbe:
- Tudnak nekem adni 1000 darab csótányt?
- Az eladó megrökönyödik:
- Sajnos csótányokkal nem foglalkozunk. De egyébként is, mit akar csinálni ennyi csótánnyal?
 - Tudja, felmondták az albérletemet, és a tulajdonos azt mondta, hogy hozzam eredeti állapotába a lakást.

Elit hotel

- A hotelportán büszkén hirdeti a felirat: „Itt angolul, németül, franciául, olaszul, spanyolul, portugálul is beszélnek.”
- Betér egy magyarul tanuló japán turista, és megkísérli megértetni magát a feltüntetett nyelveken, de a recepciós csak értetlenül néz rá. A végén kifakad, s megkérdezi tőle magyarul:
- Végül is ki beszél itt maguknál a feltüntetett nyelveken?
 - A vendégek!

Magyarázat

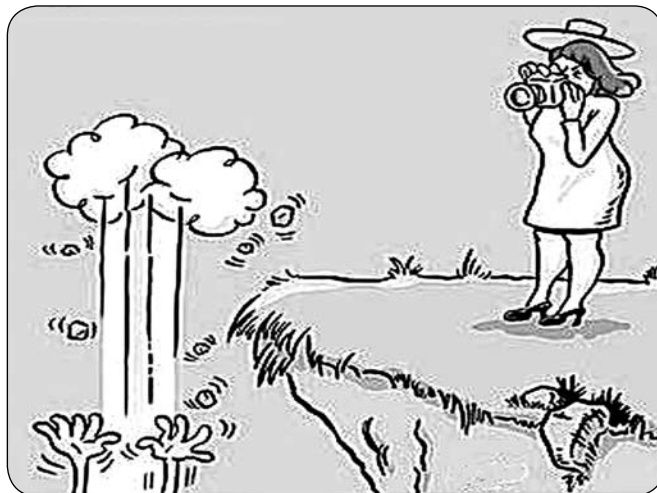
- Móricka! Ebben a dobozban reggel még két szelet csokoládé volt, most pedig csak egy van! Meg tudod ezt magyarázni?
- Igen, apa! Reggel még nagyon sötét volt, és így nem vettem észre a másikat!

Okos szőlő

- Milyen az okos szőlő?
- ???
- Agyafürt...

Játszótárs

- Kisfiam, miért nem mész játszani Pistikével?
- Anyu, neked lenne kedved olyan gyerekkel játszani, aki trágár, bunkó, nagyképű és nevetetlen?
- Nem.
- Hát Pistikének sem.

- Még egy picit lépj hátra, Sanyi... Sanyi?!

Holdfogyatkozás

- A tanár figyelmezteti a diákokat:
- El ne mulasszátok 20.50-kor a holdfogyatkozást!
- A hátsó padból megszólal egy hang:
- Melyik csatornán lesz?

Szállodai ébresztés

- Egy idősebb üzletember bejelentkezik egy hotelbe. A recepciós ajánlja neki a reggeli telefonos ébresztést.
- Köszönöm, nincs rá szükségem – feleli a férfi. – Minden reggel felébredek magamtól már 5 órakor.
 - Nos uram – mondja a recepciós –, akkor nem hívná fel a 217-es és a 231-es szobát reggel, én meg alhatnék 8-ig...

Nyuszika

- A farkas sétál az utcán, és meglátja a nyuszikát a sarkon, baseballütővel a kezében. Odasétál hozzá, és megkérdezi tőle:
- Mit állsz itt, nyuszika?
- A nyuszi mereven ránéz, majd felel:
- Bosszút!

Égtajak

- Tanító bácsi kérdezi Pistitől, milyen égtajak vannak?
- Észak, kelet, dél...
 - És mi van dél után?
 - Délután átjön a Jockó gombfocizni.

Őrült feleség

- Doktor úr, csináljon valamit a feleségemmel – könyörög a férj a pszichiáternek. – Nem bírom tovább! Harminc macskát tart a lakásban. El tudja képzelni, micsoda bűz ez bezárt ablakok mellett?
- Hát miért nem nyit ablakot? – kérdi a pszichiáter.
- Hogyisne! Hogy mind a kétszáz galambom elrepüljön?!

Dilemma

- Miért vagy ilyen gondterhelt, barátom?
- Ismered a Padlizsán Rózsit?
- Ismerem.
- Na, holnap férjhez megy, és nem tudom eldönteni, elmenjek-e az esküvőre vagy sem.
- Ne mondd! Férjhez megy? És ki veszi el?
- Hát, ha elmegyek, akkor én.

Ebéd

Két hangya éhesen bandukol az erdőben. Meglátanak egy elefántot, amint közeledik feléjük. Azt mondja az egyik:

- Itt az ebéd, kapjuk el!
- Jó, de hogyan?
- Én elgáncsolom, aztán te ráveted magad, és megfojtod.

Versenyelő

Egyik barát kérdezi a másikat:

- Ma vettem ezt a lovat. Szerinted versenyezhetnék vele?

A válasz:

- Igen. Sőt, amilyen gebe, még le is győznéd!

Hazugság

Két ember vitatkozik azon, hogy melyikük tud nagyobbat hazudni.

Az egyik azt mondja: Én felfelé úsztam a Niagarán.

Mire a másik: Én meg láttalak.

Kézenfogva

Kovács meséli a kollégájának:

- A feleségem és én tíz év házasság után még most is kézenfogva sétálunk az utcán.
- Annyira szeretitek egymást? - kérdi a kolléga.
- Nem, csak ha elengedem a kezét, mindjárt bemegy valamelyik boltba vásárolni.

- Még mindig homályosan lát? Akkor talán megmutatnám a számlát.

Új cipő

A férfi hazamegy, és boldogan újságolja a feleségének:

- Nézd, drágám, ma vettem egy új cipőt, de sajnos csak néhány nap múlva vehetem fel.
- Miért? - kérdezi a feleség.
- Azért, mert az eladó azt mondta, hogy az első napokban szorítani fog.

Fordítva

Két barát beszélget:

- És mit csinál a kedves férjed?
- Vadászik és autózik.
- És hogy megy neki?
- Éppen fordítva, mint ahogy kellene: az autóval mindent eltalál, a puskával viszont semmit.

Döglött szamár

Egy férfinak megdöglik a szamara, de azt mondja a feleségének, hogy ne aggódjon, ő ebből is tud pénzt csinálni, majd kisorsolja tombolán.

- De hiszen ez lehetetlen! - mondja a felesége. Egy döglött szamár senkinek sem kell!
- Nyugi, nem fogják megtudni, hogy döglött.

A feleség nem nagyon hisz ebben, de este a férje tényleg egy köteg pénzzel tér haza, és büszkén újságolja:

- Eladtam 1000 sorsjegyet, darabját 1 dollárért, és nyertem 999 dollárt.
- Senki nem reklamált, hogy döglött a szamár?
- Csak az az egy ember, aki nyert, de annak visszaadtam az 1 dollárját.

Kutyagond

A kutya nagy gondban van a Szaharában, ezért miközben szaladgál a sivatagban, így morfondíroz magában:

- Jaj, ha egy percen belül nem találok egy fát, még bepisílek.

Szöke a könyvtárban

Egy szöke nő bemegy a könyvtárba és kinéz magának egy könyvet. Hazaviszi és vacsora után elkezd olvasni, ám 10 perc után elalszik fölötte.

Másnap visszaviszi a könyvtárba, és mondja a könyvtárosnak:

- Visszahoztam a könyvet, de be kell vallanom, ez volt életem legunalmasabb olvasmánya. A történetnek semmi értelmét nem láttam, emellett annyi szereplő volt benne, hogy nem is tudtam megjegyezni őket!

A könyvtáros hátraszól a kollégájának:

- Figyelj csak, kiderült, ki vitte el a telefonkönyvünket!

Négylevelű lóhere

Két barát beszélget:

- Képzeld, tegnap találtam egy négylevelű lóherét!
- És szerencséd lett?
- Naná! Ma is találtam egyet!

Vékony fal

- Nem lesz vékony ez a fal? - kérdi a leendő tulajdonos az építészvezetőtől.
- Nem uram, erre még tapéta is jön!

Papagájtanítás

Mórickát fülön csípi az anyja:

- Mit hallok kisfiam, hogy csúnya szavakra tanítod a papagájt?
- Dehogyan mama, pont fordítva, én csak azokat a szavakat ismétlem előtte, amiket nem szabad kimondania!

Luxuskocsi

- Drágám, szeretnél egyszer egy hatalmas, kék, sok-sok lóerős kocsiban utazni, amelyet nem kell vezetni, mert sofőr ül a volán mögött?
- Igen, ez nagyszerű lenne!
- Akkor gyere, szálljunk fel a buszra!

- Csak tegyél úgy, mintha nem vennéd észre!

Mikulás jótékonyági est vajdasági gyerekekért

A tavalyi Mikulás-est varázslata hetekig még bennünk élt utána is, rendkívül hangulatos, bensőséges estet töltöttünk el akkor együtt, igazi közösségként. A tavalyi est nagy sikerére való tekintettel, az idén is megismételjük, ezúttal még több vajdasági származású fellépő művésszel, még gazdagabb Mikulás-csomagokkal.

Ezúttal is az est teljes bevételét a Lurkóháznak ajánljuk fel, amely szegény sorsú vajdasági gyerekeknek (sok közülük igen mostoha sorsban él) nyújt étkezési, tanulási, szállási lehetőséget, Óbecsén, Dreán, illetve Hajdújárason. Ehhez fogható más kezdeményezésről nem tudunk Vajdaságban, ezért is választottuk őket.

A Mikulás-est december 8-án 17 órakor kezdődik Dormán László fotókiállításának megnyitójával, majd a művészeti program következik, az idén is elfogadta felkérésünket Rúzsa Magdi, Varga Izabella, Dér Heni, Bajza Viktória és Gyurity István, illetve olyan vajdasági származású művészek is bemutatkoznak, akik tavaly nem voltak ott: Csizmadia Anna, a Fölszállott a páva népzenei vetélkedő győztese, Török Tilla, Junior Prima díjas népdalénekes, Fehér Nóra, a Kormorán énekes, Maronka Csilla kiváló színművésznő. A lelkünk

mellett a testünk sem éhez, ebben az évben is a Burekkirály, a Hernyák Birtok, illetve a Sonkamester vállalták magukra a finom falatok elkészítését. Mindenkiel szemben ugyanaz a kritérium: minden fellépő művész, vendéglátó vajdasági vagy kötődik Vajdasághoz és nem kap anyagi térítést az előadásáért, vagyis mindannyian, a Vajdasági Baráti Egyesület teljes tagsága, a Fonó is, az este ingyen és bérmentve, ám annál nagyobb lelkesedéssel dolgozunk a Lurkóházzal.

Kérem, gyertek el minél nagyobb számban: minden vendég a 2000 Ft-os támogató jegy megvásárlásával fog hozzájárulni a Lurkóház támogatásához, van lehetőség magasabb árú (5000 Ft), kiemelt támogatói jegyet is vásárolni. Tombola is lesz, vajdasági festők műveit lehet megnyerni a sorsoláson, mondani sem kell, ez a bevétel is a Lurkóké lesz.

A részvételhez regisztrálni kell a vajdasagibarat@gmail.com címen november 30-ig, ugyanis véges a Fonó befogadóképessége, tavaly már több nappal a Mikulás-est előtt telt ház volt a foglалások alapján. Kérem, azt is írjátok meg, ha 12 évesnél fiatalabb gyerekekkel érkeztek, ugyanis minden jelen lévő gyerekeknek Mikulás-csomagot szeretnénk kézbesíteni a Mikulásunkkal.

Simon Vilmos,
a Vajdasági Baráti
Egyesület elnöke

Még egy díj a szabadkaiaknak

Aki mer, az nyer – tartja a közmondás. **Sipraga Lúna** pedig mert, és ezúttal nyert. Lúna a szabadkai J. J. Zmaj iskola 4. c osztályos tanulója, több pályázaton szerepelt eredményesen, lapunk hasábjain is többször találkoztunk munkáival. A napokban arról érkezett hír, hogy a bonyhádi Solymár Imre Városi Könyvtár gyermekosztálya által kiírt Fák az év minden szakában című rajzpályázaton kapott díjat. Lúnának gratulálunk!

Olvass bennünket a jövő héten is!

37. számunkban már a Mikulást fogjuk várni, adventi koszorút készítünk, megtanulunk forró csokit készíteni, bepillantást nyújtunk a szabadkai EmArt Műhely évzáró kiállításába, képbenszóban visszatekintünk az óbecsei Ricsaj történéseire, megnézzük él-e még a Rubik-kocka, mesét mondunk, utazunk, viccelődünk, fejtörőket gyártunk...

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfajtájados): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tipnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info

